

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ανάπτυξης,
Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ**

Έκδοση : 3^η

ΕΣΠΑ 2007-2013

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: 2007GR161P0001

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ: 01 (ΠΡΩΤΗ)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: 2007-2011

Ημερομηνία Υποβολής: Δεκ. 2011

Πίνακας Περιεχομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	4
	<i>Α.Π. 1: «Δημιουργία και αξιοποίηση της καινοτομίας, υποστηριζόμενη από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη».....</i>	<i>5</i>
	<i>Α.Π. 2: «Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας».....</i>	<i>5</i>
	<i>Α.Π.3: «Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος».....</i>	<i>6</i>
	<i>Α.Π. 4: «Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της αειφορίας».....</i>	<i>7</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ε.Π. ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....	8
	<i>Γενικές Παρατηρήσεις επί των δεδομένων των Πινάκων I και II.....</i>	<i>8</i>
	<i>Ανάλυση ανά Περιβαλλοντική Συνιστώσα και ανά Άξονα Προτεραιότητας Άξονας Προτεραιότητας 1.....</i>	<i>9</i>
	<i>Άξονας Προτεραιότητας 2.....</i>	<i>11</i>
	<i>Άξονας Προτεραιότητας 3.....</i>	<i>14</i>
	<i>Άξονας Προτεραιότητας 4.....</i>	<i>16</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.	ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.	ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ -ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	23
	<i>Γενική ποιοτική αποτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την υλοποίηση δράσεων.....</i>	<i>23</i>
	<i>Κριτήρια αξιολόγησης για λήψη μέτρων.....</i>	<i>24</i>
	<i>Μεγάλα Έργα (Τομέας Ενέργειας).....</i>	<i>25</i>
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....		26
1.	Πίνακας I - ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ..	27
2.	Πίνακας II - ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	31
3.	Πίνακας III - ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΕΠΑΝ ΙΙ.....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Συγκριτική Έκθεση¹ αποτελεί, μετά από την Ετήσια Έκθεση, το πιο σημαντικό εργαλείο του συστήματος περιβαλλοντικής παρακολούθησης, τα συστατικά του οποίου, οι σχετικές διαδικασίες που ακολουθούνται, οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων έχουν περιγραφεί αναλυτικά στην Ετήσια Έκθεση 2009-2010 του Προγράμματος.

Σκοπός της συγκριτικής έκθεσης είναι η ποιοτική αποτίμηση των περιβαλλοντικών μεταβολών που οφείλονται στο υλοποιηθέν τμήμα του Ε.Π. και η σύγκριση των επιπτώσεων αυτών με τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ. Για το λόγο αυτό (στο Κεφάλαιο 3) συνεκτιμώνται, ανά Άξονα Προτεραιότητας, τα στοιχεία των περιβαλλοντικών δεικτών, όπως αυτά δηλώθηκαν στην Ετήσια Έκθεση 2009-2010, για το σύνολο των ενταγμένων πράξεων του Ε.Π., και αποτιμώνται ποιοτικά ως προς τις αντίστοιχες περιβαλλοντικές συνιστώσες, έχοντας ως σημείο αναφοράς τις αρχικές εκτιμήσεις / αξιολογήσεις που διατυπώνονταν στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Να σημειωθεί ότι **ολοκληρωμένες δράσεις ΔΕΝ υπήρξαν έως 31/12/2010.**

Στο Κεφάλαιο 4 της έκθεσης αποτυπώνονται οι ουσιώδεις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, που ενδεχόμενα επηρεάζουν την επίτευξη των τιθέμενων περιβαλλοντικών στόχων του Ε.Π.

Στο Κεφάλαιο 5 γίνεται η αξιολόγηση των παραπάνω στοιχείων - δεδομένων (των Κεφαλαίων 3 και 4) και διατυπώνονται γενικές εκτιμήσεις για την περιβαλλοντική διάσταση της επίδρασης του Προγράμματος κατά τη μέχρι τώρα υλοποίησή του, καθώς και τις τυχόν απαιτούμενες ενέργειες.

Με σκοπό την πληρέστερη σύνδεση της παραπάνω αξιολόγησης με τα ποσοτικά στοιχεία επισυνάπτονται στο Παράρτημα της παρούσας έκθεσης οι Πίνακες I και II των Κεφαλαίων 3 και 4, αντίστοιχα, της Ετήσιας Έκθεσης 2009-2010. Να σημειωθεί ότι οι Πίνακες I και II έχουν επικαιροποιηθεί με τιμές όπως αυτές αποτυπώθηκαν στο ΟΠΣ μέχρι 31/10/2011 και σε ό,τι αφορά έργα με φυσικό αντικείμενο έως τέλους 2010.

Στο Παράρτημα III, γίνεται επικαιροποίηση (σε σχέση με το προγραμματικό κείμενο) των Μεγάλων Έργων του ΕΠΑΝ II, τα οποία ανήκουν όλα στον τομέα της ενέργειας. Σχετική αναφορά γίνεται και στο Κεφάλαιο 5.

Επισημαίνεται ότι η περίοδος αναφοράς της πρώτης αυτής Συγκριτικής Έκθεσης έχει έναρξη το έτος έναρξης του Ε.Π., ήτοι 1/1/2007, και πέρας το προηγούμενο έτος από από το έτος υποβολής της, ήτοι 31/12/2010.

¹ Βάσει της ΚΥΑ έγκρισης της ΣΜΠΕ ΑΠ125956/07.08.07

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	[1] 1 Σύγκλιση
	[2] Σχετική επιλέξιμη περιοχή -GR11: ANAT. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ -GR14: ΘΕΣΣΑΛΙΑ -GR21: ΗΠΕΙΡΟΣ -GR22: ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ -GR23: ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ -GR25: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ -GR41: ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ -GR43: ΚΡΗΤΗ
	[3] Περίοδος προγραμματισμού: 2007-2013
	[4] Αριθμός προγράμματος (αριθ. CCI): 2007GR161P0001
	[5] Τίτλος προγράμματος: Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	[6] Αύξων αριθμός έκθεσης: 01

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα» αποτελεί το βασικό κείμενο αναφοράς για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό στους τομείς ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας της ελληνικής οικονομίας για την περίοδο 2007-2013, με κεντρικό στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, με έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) διαθέτει 1.519 εκ. € (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) για τις οκτώ παραπάνω Περιφέρειες του αμιγούς Στόχου 1 «Σύγκλιση». Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συνεισφέρει με 85% επί του ανωτέρω προϋπολογισμού.

Σε στρατηγικό επίπεδο το Ε.Π. καλύπτει και τις υπόλοιπες πέντε περιφέρειες (μεταβατικής στήριξης) μέσω σχετικών δράσεων ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας, οι οποίες χρηματοδοτούνται από πόρους των αντίστοιχων Π.Ε.Π. Ο συνολικός προβλεπόμενος προϋπολογισμός τους σε όρους δημόσιας δαπάνης ανέρχεται πλέον² σε 900 εκ. € βάσει της τελευταίας (9ης) απόφασης εκχώρησης με

² Μετά την έγκριση της αλλαγής του ποσοστού της κοινοτικής συνδρομής σε 85%, τον Οκτώβρη του 2011, για τα ΠΕΠ που αφορούν την Αττική, την Κεντρική και τη Δυτική Μακεδονία. Να σημειωθεί ότι το ποσοστό της κοινοτικής συνδρομής για τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Νοτίου Αιγαίου παρέμεινε το ίδιο.

Α.Π. ΥΑ 35312/ΕΥΣ 5239/11.8.10 (ΦΕΚ Β/1356/1.9.10). Επιπλέον σε ό,τι αφορά το Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον»³ έχουν εκχωρηθεί πόροι ύψους 166 εκατ. €.

Ο κεντρικός στόχος του Προγράμματος αναλύεται στους τρεις ακόλουθους στρατηγικούς στόχους:

1. Επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης
2. Ανάπτυξη της υγιούς, αιεφόρου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, και διασφάλιση των φυσικών, θεσμικών και οργανωτικών προϋποθέσεων που την εξυπηρετούν.
3. Ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως τόπου ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, με σεβασμό στο περιβάλλον και την αειφορία.

Σε αυτούς αντιστοιχούν τέσσερις γενικοί στόχοι που ταυτίζονται και με τους Άξονες Προτεραιότητας του Προγράμματος.

Α.Π. 1: «Δημιουργία και αξιοποίηση της καινοτομίας, υποστηριζόμενη από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη»

Στοχεύει στην ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους της οικονομίας. Κύριες προτεραιότητες είναι η αύξηση και βελτίωση των επενδύσεων στην γνώση και την αριστεία, η προώθηση της καινοτομίας, της διάδοσης νέων τεχνολογιών και της επιχειρηματικότητας.

Οι ειδικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του άξονα, όπως έχουν καταγραφεί και στη ΣΜΠΕ (βλ. Κεφάλαιο 7, σελ. 167) είναι οι ακόλουθοι:

- ΑΣ1.1 Μείωση ελλείμματος σε έρευνα, καινοτομία και τεχνολογία ως προς το μέσο όρο της ΕΕ15
- ΑΣ1.2 Ενισχυμένη συμμετοχή των επιχειρήσεων στην ΕΤΑ
- ΑΣ1.3 Ενίσχυση της αριστείας και της δημιουργίας αριστείας σε τομείς εθνικής προτεραιότητας που παράγουν καινοτομία, υψηλή οικονομική, περιβαλλοντική, κοινωνική προστιθέμενη αξία¹
- ΑΣ1.4 Προώθηση ολοκληρωμένων συστημάτων ανάπτυξης καινοτομίας σε περιοχές (γεωγραφικές και θεματικές) με ισχυρή επιχειρηματική βάση και παρουσία δραστήριων και εξωστρεφών ερευνητικών φορέων
- ΑΣ1.5 Μεγέθυνση και εμπλουτισμός του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού και ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος και της γεωγραφικής και διατομεακής κινητικότητάς του.

Α.Π. 2: «Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας»

Προβλέπονται δράσεις άμεσης ενίσχυσης υφιστάμενων επιχειρήσεων (κυρίως μικρομεσαίων) για επενδύσεις με βασικά κριτήρια την προώθηση της εξωστρέφειας, την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας, την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και την επιχειρηματική αξιοποίηση αυτού, την εφαρμογή ολοκληρωμένων και καινοτόμων

³ Βάσει της ΚΥΑ Σύστασης του Ταμείου 31654/ΕΥΘΥ1415/ΦΕΚΒ/1262/6.8.10 και της Συμφωνίας Χρηματοδότησης του Προγράμματος της 4ης Αυγούστου 2010 μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου (Υ.Π.Οι.Α.Ν, ΥΠΕΚΑ, Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης) και Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε

παρεμβάσεων για τον εκσυγχρονισμό/ αναδιάρθρωση του τουριστικού τομέα, την κινητοποίηση επενδύσεων στον τομέα του πολιτισμού, την επιχειρηματική «αριστεία» και τη δημιουργία βιώσιμων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων. Επιπλέον, προβλέπονται ενισχύσεις που υποστηρίζουν την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας μέσω της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από ομάδες περιορισμένης επιχειρηματικότητας (π.χ. νέοι, γυναίκες), ειδικές ομάδες πληθυσμού, καθώς και ευρύτερες κοινωνικές ομάδες.

Οι ειδικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του άξονα όπως έχουν καταγραφεί και στη ΣΜΠΕ (βλ. Κεφάλαιο 7, σελ. 167) είναι οι ακόλουθοι:

- ΑΣ2.1 Υποστήριξη και αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων εφόσον συμβάλλουν, ει δυνατόν άμεσα, στην ενίσχυση της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές. Έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση, την τυποποίηση και την πιστοποίηση των ελληνικών προϊόντων και επιχειρήσεων
- ΑΣ2.2 Επικέντρωση της αναπτυξιακής προσπάθειας προς συσσωματώσεις, περιοχές και τύπους επιχειρήσεων, που εμφανίζουν τις θετικότερες προοπτικές ή έχουν τις ισχυρότερες ανάγκες - Αναπροσανατολισμός της μεταποιητικής δραστηριότητας και των «παραδοσιακών» της κλάδων προς κλάδους και προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας
- ΑΣ2.3 Διασύνδεση της χώρας με τα διεθνή ολοκληρωμένα συστήματα παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών και εγκατάσταση μόνιμων δεσμών συνεργασίας ελληνικών και διεθνών επιχειρήσεων, με έμφαση σε περιοχές συγκριτικού πλεονεκτήματος.
- ΑΣ2.4 Αναβάθμιση/ μετεξέλιξη της επιχειρηματικότητας ανάγκης σε επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων-Αναβάθμιση της επιχειρηματικής βάσης σε τομείς που υστερούν ως προς την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας ή λειτουργούν υπό ανεπίκαιρες μορφές
- ΑΣ2.5 Ενίσχυση του ρόλου του εμπορίου και των συνοδευτικών υπηρεσιών στο παραγωγικό σύστημα, με έμφαση στην ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων για την ενίσχυση της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές
- ΑΣ2.6 Επέκταση των δικτύσεων βιομηχανίας - εμπορίου - υπηρεσιών
- ΑΣ2.7 Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον τομέα του Τουρισμού, με την προώθηση κατά προτεραιότητα σχεδίων που αποσκοπούν στην ποιοτική αναβάθμιση και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου σε όλη την Ελληνική επικράτεια και την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- ΑΣ2.8 «Επιχειρηματική» αξιοποίηση του περιβάλλοντος ως εργαλείου προσέγγισης εγχώριων και ξένων επενδύσεων.
- ΑΣ2.9 Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού με στοχευμένες δράσεις που συνεργούν με τις άλλες δράσεις του ΑΠ

Α.Π.3: «Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος»

Αφορά στην υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, μέσω της βελτίωσης του θεσμικού περιβάλλοντος και των υποστηρικτικών δομών και εργαλείων για τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας, την ενδυνάμωση του ανταγωνισμού, τη δημιουργία οικονομίας κλίμακας και σκοπού, τη συνεργασία με φορείς παραγωγής γνώσης και διάχυσης της καινοτομίας, την ενίσχυση της εποπτείας της αγοράς και των υπηρεσιών προστασίας του καταναλωτή, την ανάληψη επιχειρηματικού κινδύνου και την ενίσχυση της πρόσβασης των ΜμΕ σε χρηματοδότηση, την προώθηση του τουριστικού προϊόντος και την αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος.

Οι ειδικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του άξονα όπως έχουν καταγραφεί στη ΣΜΠΕ (βλ. Κεφάλαιο 7, σελ. 169) είναι οι ακόλουθοι:

- ΑΣ3.1 Αναβάθμιση και απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, του κανονιστικού πλαισίου και των θεσμών που υποστηρίζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα - χωροταξική διευθέτηση της οικονομικής δραστηριότητας.
- ΑΣ3.2 Ανάπτυξη και αξιοποίηση σύγχρονων εργαλείων χρηματοοικονομικής υποστήριξης, για την ανάληψη επιχειρηματικού κινδύνου.
- ΑΣ3.3 Συγκρότηση ενός ενιαίου, δικτυακού και ορθολογικού συστήματος δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας, με στόχο την παροχή έγκυρων και αποτελεσματικών υπηρεσιών προς τον επιχειρηματία / επενδυτή στην λογική του "one-stop shop".
- ΑΣ3.4 Ενίσχυση των υποδομών που στηρίζουν την ποιοτική επιχειρηματικότητα, δημιουργούν οικονομίες κλίμακας και σκοπού, ενισχύουν τη συνεργασία με δημόσιους ή άλλους φορείς παραγωγής γνώσης και διαμεσολαβούν για την μεταφορά και διάχυση της καινοτομίας.
- ΑΣ3.5 Αναβάθμιση των μηχανισμών για την εποπτεία της αγοράς, την ενίσχυση του ανταγωνισμού, την αναβάθμιση της ποιότητας των Ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών και την ενίσχυση και την προστασία των δικαιωμάτων του καταναλωτή.
- ΑΣ3.6 Προβολή του τουριστικού προϊόντος της χώρας, συμπεριλαμβανόμενων και των ειδικών μορφών τουρισμού, καθώς και των επώνυμων και ποιοτικών Ελληνικών προϊόντων.
- ΑΣ3.7 Ενίσχυση των υποδομών αξιοποίησης του πολιτιστικού αποθέματος και της φυσικής κληρονομιάς της χώρας.
- ΑΣ3.8 Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού με στοχευμένες δράσεις που συνεργούν με τις άλλες δράσεις του ΑΠ

Α.Π. 4: «Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της αειφορίας»

Επιδιώκεται η εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της Χώρας, στο πλαίσιο της επίτευξης των περιβαλλοντικών της στόχων, η υποστήριξη της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας και η ένταξη στα μεγάλα διεθνή δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου με κεντρικό στόχο την ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και την ενίσχυση της αειφορίας.

Οι ειδικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι του άξονα, όπως έχουν καταγραφεί στη ΣΜΠΕ (βλ. Κεφάλαιο 7, σελ. 170) είναι οι ακόλουθοι:

- ΑΣ4.1 Ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, μειώνοντας την εξάρτηση της χώρας από το πετρέλαιο, με προώθηση των ενεργειακών δικτύων του φυσικού αερίου και του ηλεκτρισμού και περαιτέρω διεύρυνση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό ισοζύγιο, καθώς και εξοικονόμηση ενέργειας και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας
- ΑΣ4.2 Ενδυνάμωση του γεωστρατηγικού ρόλου της χώρας στον ενεργειακό χάρτη της ευρύτερης περιοχής, μέσω ένταξης της στα μεγάλα διεθνή δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρισμού, πετρελαίου & φυσικού αερίου
- ΑΣ4.3 Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για εκσυγχρονισμό και βελτίωση της ασφάλειας των ενεργειακών δικτύων
- ΑΣ4.4 Ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ε.Π. ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Σκοπός του παρόντος Κεφαλαίου είναι η συγκριτική παρουσίαση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, όπως αυτές είχαν εκτιμηθεί στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Ε.Π., σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως προέκυψαν από την υλοποίηση του Ε.Π. στην περιοχή εφαρμογής και κατά την περίοδο αναφοράς της συγκριτικής έκθεσης, ανά Άξονα Προτεραιότητας και ανά περιβαλλοντική συνιστώσα.

Για την αποτίμηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος από την έως 31/12/2010 υλοποίηση του Προγράμματος, παρατίθενται στο Παράρτημα, οι Πίνακες I και II με τους περιβαλλοντικούς δείκτες, που έχουν ήδη επιλεγεί. Η επιλογή τους έχει γίνει με βάση το προγραμματικό κείμενο και την εξειδίκευση σε Κατηγορίες Πράξεων. Στους Πίνακες, παρουσιάζονται αναλυτικά οι τιμές βάσης, στόχου και υλοποίησης, καθώς και σχετικές παρατηρήσεις για τον τρόπο υπολογισμού τους.

Υπενθυμίζεται ότι οι δείκτες που έχουν επιλεγεί για την περιβαλλοντική παρακολούθηση του Προγράμματος είναι δείκτες εκροών, αποτελέσματος ή επιπτώσεων και διακρίνονται στους ποσοτικούς (με τιμή αριθμητική ή ποσοστιαία) και στους ποιοτικούς (με τιμή θετική, αρνητική ή ουδέτερη) (βλ. κεφάλαιο 2.7 Ετήσιας Έκθεσης 2009-2010).

Γενικές Παρατηρήσεις επί των δεδομένων των Πινάκων I και II

Οι τιμές βάσης των δεικτών προσδιορίστηκαν από τις τιμές υλοποίησης του ΕΠΑΝ κατά το Γ' ΚΠΣ. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν οι Πίνακες II.1 και II.2 του Παραρτήματος II, της Τελικής Έκθεσης Εκτέλεσης του ΕΠΑΝ 2000-2006. Από αυτούς αντλήθηκαν τα στοιχεία υλοποίησης των δράσεων που συνεισέφεραν στους περιβαλλοντικούς δείκτες, με την απαραίτητη επεξεργασία όποτε απαιτούνταν. Περισσότερες πληροφορίες για τις τιμές βάσης κάθε δείκτη δίνονται στις παρατηρήσεις των Πινάκων του Παραρτήματος. Δεδομένου ότι οι δράσεις του ΕΠΑΝ 2000-2006 αφορούσαν το σύνολο της Χώρας, κατ' επέκταση και οι τιμές βάσης των περιβαλλοντικών δεικτών αφορούν το Σύνολο της Χώρας.

Επανεξετάσθηκε η στοχοθέτηση των περιβαλλοντικών δεικτών του Προγράμματος που είχε γίνει κατά την ετήσια Έκθεση 2009-2010, σύμφωνα και με την επιστολή της ΕΥΣΠΕΔ (ΑΠ 213248/7.7.11). Για την περιβαλλοντική στοχοθέτηση του Προγράμματος συνυπολογίσθηκαν οι τιμές βάσης των δεικτών και το προγραμματικό κείμενο.

Να σημειωθεί ότι, όπως και στην Ετήσια Έκθεση, οι Πίνακες I και II αφορούν τα ενταγμένα έργα έως 31/12/2010, καθώς και τα υπό ένταξη έργα της περιόδου αυτής. Στην παρούσα έκθεση, οι τιμές έχουν επικαιροποιηθεί με τα τελευταία δεδομένα του ΟΠΣ (Οκτ. 2011) για τα έργα της περιόδου αναφοράς. Όταν υπάρχει διαφορά από τις αντίστοιχες τιμές της Ετήσιας Έκθεσης, υπάρχει σχετική σήμανση με αστερίσκο. Στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου, υπήρξαν έργα ΑΠΕ που εντάχθηκαν στις αρχές του 2011, των οποίων το Φυσικό Αντικείμενο αφορούσε την περίοδο προ 31/12/2010, με συμβολή στους δείκτες της παρούσας έκθεσης.

Ολοκληρωμένες δράσεις ΔΕΝ έχουν υπάρξει ακόμη, οπότε δεν μπορεί να υπάρξει αντίστοιχη επίτευξη στόχου.

Στο πλαίσιο του σχολιασμού της Ετήσιας Έκθεσης (βλ. επιστολή ΕΥΣΠΕΔ) για τη χρήση επιπλέον δεικτών σε κάποιους άξονες, πρέπει να αναφερθεί ότι στον Α.Π. 2, που περιλαμβάνει δράσεις κρατικών ενισχύσεων ("Πράσινες Υποδομές", "Πράσινη Επιχείρηση" κλπ) προτιμάται η χρήση ποιοτικών περιβαλλοντικών δεικτών, η αποτίμηση των οποίων είναι εφικτή, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο για τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης που τους παρακολουθούν. Αντίθετα στον Α.Π. 4 (έργα υποδομής τομέα ενέργειας), γίνεται χρήση ποσοτικών δεικτών (όπως «μείωση εκπομπών αερίου θερμοκηπίου», «ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας» κλπ) εφ' όσον μπορεί να γίνει σχετική αποτίμηση.

Περιβαλλοντικοί Στόχοι ΕΠΑΝ ΙΙ σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι βασικοί Περιβαλλοντικοί Στόχοι που έχουν επιλεγεί για το ΕΠΑΝ ΙΙ σύμφωνα με το προγραμματικό του κείμενο (βλ. ΣΜΠΕ Κεφάλαιο 7.3, σελ. 166) και βασίζονται στους περιβαλλοντικούς τομείς/ συνιστώσες που καθορίζονται από την Οδηγία 2001/42/ΕΚ. Η ΣΜΠΕ (βλ. Πίνακα 7.3-1, σελ. 171) περιλαμβάνει εκτίμηση της σύνδεσης αυτών με τους Αναπτυξιακούς Στόχους των Αξόνων.

- ΠΣ1 Προστασία Βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανόμενης της αποφυγής πρόκλησης βλαβών σε χλωρίδα πανίδα και φυσικές περιοχές
- ΠΣ2 Προστασία Τοπίου, συμπεριλαμβανόμενου αστικού, αγροτικού και φυσικού τοπίου
- ΠΣ3 Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης
- ΠΣ4 Μείωση Ρύπανσης αέρα
- ΠΣ5 Μείωση ρύπανσης νερών
- ΠΣ6 Μείωση ρύπανσης εδάφους
- ΠΣ7 Μείωση αερίων θερμοκηπίου
- ΠΣ8 Αειφόρος χρήση φυσικών πόρων
- ΠΣ9 Βιώσιμη προσπελασιμότητα
- ΠΣ10 Βελτίωση συνθηκών υγείας
- ΠΣ11 Προστασία και ανάδειξη Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- ΠΣ12 Καθιέρωση πρακτικών περιβαλλοντικής διαχείρισης και οικολογικού σχεδιασμού

Ανάλυση ανά Περιβαλλοντική Συνιστώσα και ανά Άξονα Προτεραιότητας

Άξονας Προτεραιότητας 1

Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, οι επιπτώσεις που αναμένονται από την υλοποίηση του Α.Π. 1 είναι κατά πλειοψηφία ουδέτερες ως θετικές, κυρίως έμμεσες, μεσο-μακροπρόθεσμης εμφάνισης και μόνιμου χαρακτήρα (βλ. ΣΜΠΕ σελ 181). Αυτό επιβεβαιώνεται από την έως τώρα υλοποίηση του Προγράμματος, όπως αναλύεται και παρακάτω.

Περ. Συνιστώσα: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Η ΣΜΠΕ του ΕΠ δεν συνδέει άμεσα κανένα από τους 5 Αναπτυξιακούς Στόχους του άξονα, με την περιβαλλοντική αυτή συνιστώσα (βλ. ΣΜΠΕ, Πίνακα 7.3-1, σελ. 171). Στην πραγματικότητα όμως, με ασφάλεια μπορεί να ειπωθεί ότι υπάρχει μία έμμεση θετική επίδραση, δεδομένου ότι οι δράσεις του τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, από τη φύση τους έχουν την τάση να συμβάλλουν θετικά στην ποιότητα ζωής και την ανθρώπινη υγεία, δεδομένου ότι η ενίσχυση της έρευνας, είτε σε αμιγώς ερευνητικούς φορείς, είτε σε επιχειρήσεις του δευτερογενούς τομέα, έχει γενικά ως απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας προϊόντων και υλικών και

την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών. Από το σύνολο των έργων Ε&ΤΑ, εκείνα που ανήκουν στους θεματικούς τομείς περιβάλλοντος, ανακύκλωσης, υδάτων, ιατρικής, βιοτεχνολογίας, βιο-καυσίμων, ΑΠΕ και βιώσιμων μεταφορών, θεωρούνται ότι κατέχουν υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία και συνεισφέρουν θετικά στην περιβαλλοντική αυτή συνιστώσα.

Ο δείκτης που έχει επιλεγεί για την αξιολόγηση της επίπτωσης των δράσεων του άξονα επί του πληθυσμού, της ποιότητας ζωής και της ανθρώπινης υγείας είναι: «Ποσοστό χρηματοδότησης ερευνητικών έργων και συναφών δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και έχουν υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία επί του συνόλου».

Σε ό,τι αφορά το δείκτη, η τιμή βάσης 25% προσδιορίστηκε από το ποσοστό χρηματοδότησης των ολοκληρωμένων ερευνητικών έργων που συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και είχαν υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία επί του συνόλου των 107 ολοκληρωμένων υποέργων, της δράσης ΠΑΒΕΤ-2005 (Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας) κατά τη διάρκεια του Γ' ΚΠΣ (MIS ΕΠΑΝ 100926). Τα υποέργα με υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία είναι εκείνα που αφορούν στους τομείς που αναφέρθηκαν παραπάνω. Το ποσοστό που προσδιορίστηκε (25%) θεωρείται αντιπροσωπευτικό για το σύνολο των ερευνητικών έργων του ΕΠΑΝ.

Στο πλαίσιο των Δράσεων Ε&ΤΑ του ΕΠΑΝ ΙΙ, έχουν υποβληθεί προτάσεις με προστιθέμενη περιβαλλοντική αξία. Η δέσμευση του στόχου από εντάξεις προκύπτει από το σύνολο των προτάσεων Ε&ΤΑ, ως το ποσοστό εκείνων που άπτονται στους τομείς περιβάλλοντος, κλίματος, ενέργειας, βιοτεχνολογίας, υγείας & μεταφορών, και υπολογίζονται σε 50%. Η ίδια τιμή (50%) που προσδιορίστηκε από τις ενταγμένες προτάσεις, θεωρείται ικανοποιητική και λαμβάνεται και ως στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΔΑΤΑ

Από τη ΣΜΠΕ (βλ. σελ. 171) δεν προκύπτει σύνδεση της ποιότητας των υδάτων (ΠΣ5) με τους στόχους του Άξονα. Βέβαια, όπως αναφέρθηκε, τα έργα Ε&ΤΑ έχουν έμμεσα αποτελέσματα και από τη φύση τους τείνουν να έχουν ουδέτερη ή θετική συμβολή στην ποιότητα ζωής και το περιβάλλον.

Από την έως τώρα υλοποίηση δράσεων του τομέα, προκύπτει ότι αυτές έχουν ουδέτερη ή και θετική επίδραση στο δείκτη «Μεταβολή της ποιότητας των υδάτων». Έργα με θετική επίδραση στο δείκτη, εντοπίζονται στις δράσεις:

1. Υποστήριξη Ομάδων ΜμΕ για δραστηριότητες Ε&Τ - Προκήρυξη 2009
2. Κουπόνια καινοτομίας για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Vouchers for SMEs)
3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - (Πράξη Ι,ΙΙ) - 1η προκήρυξη, 2009

Ειδικά στο πλαίσιο των δράσεων 1 και 3, εντάχθηκαν μεταξύ άλλων και προτάσεις του Θεματικού τομέα 7:Περιβάλλον, που αφορούσε περιβαλλοντικές τεχνολογίες (αγροτική ρύπανση, αέρια ρύπανση, ρύπανση υδάτων και εδάφους, ηλεκτρομαγνητική ρύπανση - φωτορύπανση και επιπτώσεις τους στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, στερεά απόβλητα).

Έργα με θετική συνεισφορά στον αναφερόμενο δείκτη έχουν εντάσσονται και στο πλαίσιο της 2^{ης} δράσης.

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΑΕΡΑΣ

Όμοια με τα παραπάνω (ΥΔΑΤΑ), από τη ΣΜΠΕ (βλ. σελ. 171) δεν προκύπτει σύνδεση της ποιότητας της ατμόσφαιρας (ΠΣ4) με τους στόχους του Άξονα. Παρ' όλ' αυτά τα έργα Ε&ΤΑ έχουν έμμεσα αποτελέσματα και από τη φύση τους τείνουν να έχουν ουδέτερη ή θετική συμβολή στην ποιότητα και της ατμόσφαιρας.

Από την έως τώρα υλοποίηση δράσεων του τομέα, προκύπτει ότι αυτές έχουν ουδέτερη ή και θετική επίδραση στο δείκτη «Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας». Έργα με θετική επίδραση στο δείκτη, εντοπίζονται στις δράσεις:

1. Υποστήριξη Ομάδων ΜμΕ για δραστηριότητες E&T - Προκήρυξη 2009
2. Κουπόνια καινοτομίας για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Vouchers for SMEs)
3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - (Πράξη I,II) - 1η προκήρυξη, 2009
4. Υποστήριξη Νέων Επιχειρήσεων για δραστηριότητες E&T - Προκήρυξη 2009
5. Δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων, κυρίως υψηλής έντασης, γνώσης (spin-off και spin-out) - 1η Προκ. 2009

Ειδικά στο πλαίσιο των δράσεων 1, 3 και 4, εντάχθηκαν μεταξύ άλλων και προτάσεις του Θεματικού τομέα 7:Περιβάλλον, που αφορούσε περιβαλλοντικές τεχνολογίες (αγροτική ρύπανση, αέρια ρύπανση, ρύπανση υδάτων και εδάφους, ηλεκτρομαγνητική ρύπανση - φωτορύπανση και επιπτώσεις τους στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, στερεά απόβλητα).

Έργα με θετική συνεισφορά στον αναφερόμενο δείκτη εντάσσονται και στις δράσεις 2 και 5.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Περιλαμβάνονται οι δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, με τους ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους που παρουσιάστηκαν στο Κεφ. 2. Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, εκ φύσεως αποτελεί επιβάρυνση για το περιβάλλον, όπως φαίνεται και στη ΣΜΠΕ (βλ. ΣΜΠΕ Κεφ. 7.3 και 7.4). Με σκοπό την ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και την επένδυση σε κλάδους με υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία, έως τέλους 2010, προκηρύχθηκαν μεταξύ άλλων και δράσεις με 100% φιλο-περιβαλλοντικό χαρακτήρα, όπως: «Πράσινες Υποδομές», «Πράσινη Επιχείρηση» & «Πράσινος Τουρισμός», οι λεγόμενες «Πράσινες δράσεις», που ανήκουν στον ΚΘΠ 06⁴.

Συγκεκριμένα, η δράση «Πράσινες Υποδομές», απευθύνεται σε υφιστάμενες και νεοσυσταθείσες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα στην επεξεργασία λυμάτων, στη συλλογή/επεξεργασία/ διάθεση αποβλήτων/ανάκτηση υλικών ή ασκούν δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων. Επιχορηγούνται ενέργειες συλλογής, μεταφοράς, αποθήκευσης και επεξεργασίας αποβλήτων, η εγκατάσταση συστήματος παρακολούθησης εκπομπών ρύπων, καθώς και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών προτύπων.

Το Πρόγραμμα «Πράσινη Επιχείρηση 2010» έχει ως σκοπό τη δημιουργία των προϋποθέσεων ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη λειτουργία των επιχειρήσεων, προκειμένου να κάνουν παρεμβάσεις στη διαδικασία της παραγωγικής αλυσίδας, με ειδικούς στόχους:

- τη μείωση του ενεργειακού και κυρίως του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των μεταποιητικών επιχειρήσεων
- την ανάπτυξη και διάθεση στην αγορά «πράσινων» προϊόντων και υπηρεσιών
- τη βελτίωση του περιβαλλοντικού και κοινωνικού προφίλ των επιχειρήσεων και τη μείωση του ελλείμματος κοινωνικής αποδοχής για τη μεταποιητική δραστηριότητα
- τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα με τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα

⁴ ΚΘΠ 06: «Συνδρομή προς τις ΜΜΕ για την προώθηση φιλοπεριβαλλοντικών προϊόντων και διαδικασιών παραγωγής (εισαγωγή ουσιαστικού συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης, υιοθέτηση και χρήση τεχνολογιών για την πρόληψη της ρύπανσης, ενσωμάτωση καθαρών τεχνολογιών στην παραγωγή της επιχείρησης)»

Όσο για τη Δράση «Πράσινος Τουρισμός», αυτή απευθύνεται στο σύνολο των τουριστικών καταλυμάτων και περιλαμβάνει επιδότηση ενεργειών εξοικονόμησης ενέργειας, ύδατος, εφαρμογής ΑΠΕ και γενικότερα πράσινες πολιτικές στις τουριστικές επιχειρήσεις.

Έως τέλους του 2010, προκηρύχθηκε και η Δράση «Μεταποίηση στις νέες συνθήκες» (ΚΘΠ 09⁵) που απευθύνεται τόσο σε υφιστάμενες, όσο και σε νέες και υπό σύσταση Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της Μεταποίησης, με σκοπό τον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό τους, καθώς και τη δημιουργία νέων μεταποιητικών επιχειρήσεων. Υποστηρίζεται η αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων προς τους κλάδους υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και προς την ανάπτυξη νέων προϊόντων ή τη διαφοροποίησή τους (ποιοτική αναβάθμιση, τυποποίηση, πιστοποίηση). Ενισχύεται ο ρόλος των συνοδευτικών (μεταποιητικών) υπηρεσιών, όπως η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων, η ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτομίας, καθώς και παρεμβάσεις προστασίας του περιβάλλοντος όπως αξιοποίηση αποβλήτων, ανακύκλωση κτλ. Χάρη στην επιλεξιμότητα φιλο-περιβαλλοντικών ενεργειών, στο πλαίσιο της Δράσης έχουν υποβληθεί προτάσεις με θετική συνεισφορά στους περιβαλλοντικούς δείκτες του άξονα.

Περ. Συνιστώσα: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Στη ΣΜΠΕ του Προγράμματος εμφανιζόταν αβέβαιη σύνδεση μεταξύ των Αναπτυξιακών Στόχων του Άξονα 2 και της περιβαλλοντικής αυτής συνιστώσας (βλ. ΣΜΠΕ, Πίνακα 7.3-1, σελ. 171).

Από την εξέλιξη του Προγράμματος προκύπτει ότι οι υπό ένταξη «Πράσινες Δράσεις» καθώς και άλλες που ενισχύουν την πράσινη επιχειρηματικότητα, συμβάλλουν θετικά στην Ποιότητα Ζωής και την Ανθρώπινη Υγεία. Ο δείκτης που έχει επιλεγεί για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής αυτής συνιστώσας είναι: «Μεταβολή των επιπέδων θορύβου». Η συνεισφορά των Πράσινων Δράσεων αναμένεται να είναι κατά μέσο όρο θετική στο δείκτη, δεδομένου ότι ο εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων και η νέες τεχνολογίες που θα χρησιμοποιηθούν θα επιφέρουν μείωση των επιπέδων θορύβου. Επιπλέον τυχόν ενέργειες μονώσεων θα συμβάλλουν θετικά.

Περαιτέρω πρέπει να αναφερθεί ότι οι δράσεις ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας ειδικών ομάδων-στόχων (ΡΟΜ, πολύτεκνων, νέων και γυναικών), που περιλαμβάνει ο Α.Π. 2, έχουν ως σκοπό την διάχυση της ανάπτυξης σε τάξεις του πληθυσμού που μειονεκτούν. Το θέμα αυτό αναφέρεται και στη ΣΜΠΕ (βλ. § 7.5.2). Οι αναφερόμενες δράσεις συμβάλλουν θετικά στον πληθυσμό, παρόλο που δεν υπάρχει κάποιος περιβαλλοντικός δείκτης που να αποτυπώνει τη συμβολή αυτή στον Πληθυσμό.

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΔΑΤΑ

Αν και από τη ΣΜΠΕ φαινόταν ότι οι Αναπτυξιακοί Στόχοι του Άξονα κατά βάση δεν είχαν θετική συνεισφορά στην περιβαλλοντική αυτή συνιστώσα (βλ. ΣΜΠΕ, σελ.171), παρ' όλα αυτά χάρη στις Πράσινες Δράσεις που προκηρύχθηκαν και μέσω της ενίσχυσης δαπανών τόσο για την επεξεργασία λυμάτων όσο και για τη βέλτιστη διάθεση των αποβλήτων (βλ. «Πράσινες Υποδομές»), ο αντίκτυπος των δράσεων του Άξονα, αναμένεται θετικός. Ο δείκτης που έχει επιλεγεί είναι «Μεταβολή της ποιότητας των υδάτων».

⁵ ΚΘΠ 09: Άλλα μέτρα για την τόνωση της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας των ΜΜΕ

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΑΕΡΑΣ

Όπως και παραπάνω, στη ΣΜΠΕ του Προγράμματος εμφανιζόταν αβέβαιη σύνδεση μεταξύ των Αναπτυξιακών Στόχων του Άξονα 2 και της περιβαλλοντικής αυτής συνιστώσας (βλ. ΣΜΠΕ, Πίνακα 7.3-1, σελ. 171).

Παρ' όλα αυτά, οι λεγόμενες «Πράσινες Δράσεις» σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να έχουν θετική συμβολή στο Δείκτη που έχει επιλεγεί: «Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας». Θετική συμβολή αναμένεται να παρουσιάσουν και προτάσεις στο πλαίσιο της Δράσης "Μεταποίηση στις νέες συνθήκες".

Πιο συγκεκριμένα, η δράση «Πράσινες Υποδομές» χρηματοδοτεί την εγκατάσταση συστήματος παρακολούθησης εκπομπών ρύπων, ενώ η δράση «Πράσινη Επιχείρηση» χρηματοδοτεί μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας και μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΕΔΑΦΟΣ-ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Αν και από τη ΣΜΠΕ φαινόταν ότι οι Αναπτυξιακοί Στόχοι του Άξονα κατά βάση δεν είχαν θετική συνεισφορά στην περιβαλλοντική αυτή συνιστώσα βλ. ΣΜΠΕ, Πίνακα 7.3-1, σελ. 171) παρ' όλα αυτά χάρη στις Πράσινες Δράσεις που προκηρύχθηκαν και μέσω της ενίσχυσης των δαπανών για την επεξεργασία των λυμάτων και τη βέλτιστη διάθεση των αποβλήτων (βλ. «Πράσινες Υποδομές»), στόχος είναι ο αντίκτυπος της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας να μην έχει αρνητικά αποτελέσματα στο Έδαφος και τις Χρήσεις Γης.

Ο δείκτης που έχει επιλεγεί για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής αυτής συνιστώσας είναι: «Επιχειρήσεις ανακύκλωσης – πράσινη επιχειρηματικότητα (πλήθος επιχειρήσεων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στον τομέα του περιβάλλοντος ή υλοποιούν δράσεις ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη λειτουργία τους)». Ο δείκτης είναι ποσοτικός. Η τιμή βάσης αυτού προσδιορίστηκε από τις επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν από το ΕΠΑΝ στο Γ' ΚΠΣ και υλοποίησαν δράσεις σχετικές με το περιβάλλον ή ανέπτυξαν και εγκατέστησαν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης (δράσεις 2.5.1 και 2.5.2 του ΕΠΑΝ)⁶. Αυτές στο σύνολο της Χώρας ανήλθαν σε 158. Στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 200 επιχειρήσεις να ολοκληρώσουν τις ενέργειες πράσινης επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο των υπό ένταξη «Πράσινων Δράσεων» του τομέα Βιομηχανίας και Τουρισμού καθώς και στο πλαίσιο της Δράσης «Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες» της ΓΓΒ έχουν υποβληθεί προτάσεις στις οποίες περιλαμβάνουν πολιτικές πράσινης επιχειρηματικότητας. Αυτές υπολογίζονται σε 236.

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ-ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Οι «Πράσινες Δράσεις» και η «Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες» που έχουν προκηρυχθεί, αναμένεται να συνεισφέρουν θετικά στο Δείκτη που έχει επιλεγεί για την παρακολούθηση αυτής της περιβαλλοντικής συνιστώσας: «Συμβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας και προώθηση των ΑΠΕ». Οι δράσεις αυτές αναμένεται να αντισταθμίσουν την επιβάρυνση του περιβάλλοντος που γενικά αναμένεται από την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (βλ. ΣΜΠΕ § 7.5.7).

⁶ ΕΠΑΝ/ Δράση 2.5.1: Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων
ΕΠΑΝ/ Δράση 2.5.2: Οργανωτικός εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων

Άξονας Προτεραιότητας 3

Ο Α.Π.3 χρηματοδοτεί έργα του τομέα Πολιτισμού και Τουρισμού, όπως οικο-τουριστικές διαδρομές, ανακαίνιση και κατασκευή μουσείων, δράσεις σε αρχαιολογικούς χώρους, κλπ. Τα έργα αυτά είναι υψίστης σημασίας για τη Χώρα, δεδομένου ότι αναδεικνύουν τον φυσικό της πλούτο και την πολιτιστική κληρονομιά. Οι παρεμβάσεις υλοποιούνται στοχευμένα, με την λιγότερη δυνατή όχληση στον περιβάλλοντα χώρο, με τη λήψη όλων των απαραίτητων περιβαλλοντικών εγκρίσεων και σε πλήρη συμβατότητα με το νομικό πλαίσιο.

Στον άξονα 3, υλοποιούνται και δράσεις με ουδέτερο χαρακτήρα, σε ό,τι αφορά την περιβαλλοντική διάσταση, όπως έργα στους τομείς Καταναλωτή, Εμπορίου και Βιομηχανίας (δημιουργία δομών εποπτείας της αγοράς, εξυπηρέτησης του καταναλωτή, κλπ) καθώς και σύσταση Ταμείων Χαρτοφυλακίου (Ταμείο Επιχειρηματικότητας, Jeremie) με σκοπό την ενίσχυση της ρευστότητας των ΜΜΕ.

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ-ΧΛΩΡΙΔΑ-ΠΑΝΙΔΑ

Να σημειωθεί ότι η διατήρηση της βιοποικιλότητας αποτελεί πρωταρχικό στόχο βάσει και του Νόμου 3937/2011 (βλ. Κεφ. 4). Βέβαια, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη έργων είναι η ύπαρξη εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.

Για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής αυτής συνιστώσας έχει επιλεγεί ο δείκτης «Πλήθος Οικοτουριστικών Διαδρομών». Η τιμή βάσης (2) αυτού προκύπτει από τα αντίστοιχα ολοκληρωμένα έργα του ΕΠΑΝ 2000-2006. Ο στόχος για το ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η δημιουργία/αναβάθμιση 10 οικο-τουριστικών διαδρομών. Έως 31/12/2010 βρισκόντουσαν υπό ένταξη 6 αντίστοιχα έργα, που περιλαμβάνουν ορειβατικές διαδρομές και μονοπάτια, τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στην Ετήσια Έκθεση 2009-2010.⁷

Περ. Συνιστώσα: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Από τη ΣΜΠΕ του Προγράμματος διαφαίνεται μια αβέβαιη σύνδεση των Αναπτυξιακών Στόχων του Άξονα με την περιβαλλοντική αυτή συνιστώσα (βλ. ΣΜΠΕ, σελ.171). Σε γενικές γραμμές μπορεί να ειπωθεί ότι οι οικο-τουριστικές διαδρομές και τα έργα ανάδειξης μουσείων και αρχαιολογικών χώρων, έχουν θετική συνεισφορά στην ποιότητα ζωής, εφόσον η υλοποίησή τους πληροί τους περιβαλλοντικούς όρους, ώστε να μην δημιουργείται όχληση στον περιβάλλοντα χώρο. Λόγω της φύσης των υλοποιούμενων δράσεων ως κρίσιμος δείκτης παρακολούθησης της περιβαλλοντικής συνιστώσας Πληθυσμός-Ποιότητα Ζωής-Ανθρώπινη Υγεία έχει επιλεγεί η «Μεταβολή των επιπέδων θορύβου». Οι έως τώρα υπό ένταξη δράσεις έχουν ουδέτερη επίδραση στο δείκτη, δεδομένου ότι διαθέτουν τους απαραίτητους Περιβαλλοντικούς όρους για την ανάδειξη των συγκεκριμένων χώρων.

Στην πορεία του Προγράμματος θα εξετασθεί η σκοπιμότητα ύπαρξης του δείκτη αυτού.

⁷ - Ανάδειξη ορειβατικής διαδρομής Αστράκας (Όρος Τύμφη)
- Οικο-τουριστικές διαδρομές Ν. Σκοπέλου
- Ανάδειξη ανάπλαση μονοπατιών γύρω από το μικρό θέατρο της Παλαιάς Επιδαύρου στο Δήμο Επιδαύρου Ν. Αργολίδας
- Οικο-τουριστικές διαδρομές Ιθάκης
- Οικο-τουριστικές διαδρομές Ν. Κεφαλληνίας
- Οικο-τουριστικές διαδρομές Δήμου Βυτίνας
- Υπάρχει και το έργο «ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΟΛΥΜΠΟΥ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» που εντάσσεται στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΔΑΤΑ

Από τη ΣΜΠΕ του Προγράμματος φαίνεται ότι δεν υπάρχει σύνδεση των Αναπτυξιακών Στόχων του Άξονα με την περιβαλλοντική αυτή συνιστώσα (Π.Σ.5) (βλ. ΣΜΠΕ, σελ. 171). Για την παρακολούθησή της έχει ορισθεί ο ποιοτικός δείκτης «Μεταβολή της ποιότητας των υδάτων», στον οποίο τα υπό ένταξη έργα Τουρισμού και Πολιτισμού έχουν ουδέτερη επίδραση. Όπως έχει ειπωθεί η ανάδειξη των εν λόγω χώρων θα γίνει με τη μικρότερη δυνατή όχληση, βάσει των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΑΕΡΑΣ

Από τη ΣΜΠΕ του Προγράμματος διαφαίνεται μια αβέβαιη σύνδεση των Αναπτυξιακών Στόχων του Άξονα με την περιβαλλοντική αυτή συνιστώσα (Π.Σ.4) (βλ. ΣΜΠΕ σελ.171). Για την παρακολούθησή της έχει ορισθεί ο ποιοτικός δείκτης «Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας» στον οποίο τα υπό ένταξη έργα Τουρισμού και Πολιτισμού έχουν ουδέτερη επίδραση.

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής αυτής συνιστώσας έχει θεσπιστεί ο ποιοτικός δείκτης: «Μεταβολή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων στη γειτνιάζουσα περιοχή». Όπως περιγράφεται και στη ΣΜΠΕ του Προγράμματος τα έργα Τουρισμού και Πολιτισμού (ανάδειξη μουσείων, αρχαιολογικών χώρων, οικο-τουριστικών διαδρομών και μονοπατιών) λειτουργούν θετικά στο δείκτη (ΣΜΠΕ, § 7.5.8). Ωστόσο η ποσοτική αποτίμηση του δείκτη δεν είναι εφικτή, δεδομένου ότι επηρεάζεται και από άλλους εξωγενείς παράγοντες (π.χ. οικονομική κρίση).

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Όπως περιγράφεται και στη ΣΜΠΕ υπάρχει σαφής σύνδεση των Αναπτυξιακών Στόχων του άξονα με το Πολιτιστικό Περιβάλλον (Π.Σ.11) (βλ.ΣΜΠΕ, σελ. 171).

Οι δείκτες που έχουν επιλεγεί για την παρακολούθηση αυτής της συνιστώσας είναι:

A. Ο ποσοτικός δείκτης «Πλήθος έργων που ανέδειξαν μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους». Η τιμή βάσης αυτού (12) προκύπτει από τα αντίστοιχα ολοκληρωμένα έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Πολιτισμός" του Γ' ΚΠΣ. Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ για την περίοδο 2007-2013 είναι η υλοποίηση 30 έργων που θα αναδείξουν μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους. Με βάση τα ενταγμένα και τα υπό ένταξη έργα της 31/12/2010 προκύπτει ότι υπάρχει δέσμευση για 23 έργα (βλ. Ετήσια Έκθεση 2009-2010, Κεφάλαιο 4), εκ των οποίων τα 13 ήδη ενταγμένα.

B. Ο ποσοστιαίος δείκτης «Ποσοστό αύξησης επισκεπτών μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων». Στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η αύξηση των επισκεπτών των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων και των μουσείων που ενισχύονται κατά 15%. Βάσει των Τεχνικών Δελτίων Πράξης των ενταγμένων έργων πολιτισμού⁸, και από την αρχική επισκεψιμότητα αυτών (εφόσον πρόκειται για υπάρχοντες χώρους) ή από την

⁸ -Ηλεκτροφωτισμός φρουρίου Σπιναλόγκας

- Αποκατάσταση της οικίας του Ελ. Βενιζέλου στη Χαλέπα Χανίων Κρήτης
- Νέο αρχαιολογικό μουσείο Χανίων
- Νέο αρχαιολογικό μουσείο Αλεξανδρούπολης

αναμενόμενη επισκεψιμότητα (εφόσον πρόκειται για νέους χώρους, και μέσω αντίστοιχων στοιχείων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας), υπολογίζεται η δέσμευση του στόχου από εντάξεις σε 10%.

Άξονας Προτεραιότητας 4

Στον Άξονα Προτεραιότητας 4 εντάχθηκαν 73 έργα ΑΠΕ στο πλαίσιο του Επενδυτικού Νόμου και στους Κωδικούς θέματος Προτεραιότητας (ΚΘΠ) 39, 40 και 42 ⁹. Τα έργα αυτά αφορούν Φυσικό Αντικείμενο προ 31/12/2010. Να σημειωθεί ότι η συμβολή τους δεν φαίνεται στην Ετήσια Έκθεση 2009-2010, δεδομένου ότι δεν είχαν ακόμη ενταχθεί.

Στο πλαίσιο του Α.Π.4 υλοποιούνται και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα. Τα κτίρια στην Ελλάδα ευθύνονται για το 36 % της συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης ενώ, κατά την περίοδο 2000-2005, αύξησαν την ενεργειακή τους κατανάλωση κατά 24% φθάνοντας τα 8,54 Mtoe, που αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες αυξήσεις ενεργειακής κατανάλωσης κτηρίων στην Ευρώπη. Η εικόνα αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην παλαιότητα των κτηρίων, καθώς και στην ενεργειακή συμπεριφορά των ενοίκων. Συνεπώς προκύπτει ότι υφίσταται ιδιαίτερος σημαντικό περιθώριο εξοικονόμησης ενέργειας στον τομέα αυτό. Οι δράσεις που προκηρύχθηκαν είναι «Αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών κλιματισμού», της οποίας το φυσικό αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί και το Πρόγραμμα «Εξοικονομώ Κατ' Οίκον».

Ο Α.Π 4 περιλαμβάνει και σημαντικά ενεργειακά έργα (με δικαιούχους όπως ΔΕΗ, ΔΕΣΦΑ, ΔΕΠΑ κλπ). Τα έργα αυτά δεν παρουσίασαν πρόοδο κατά την περίοδο αναφοράς (31/12/2010), δεδομένου ότι εκκρεμούσαν διοικητικά θέματα με την κοινότητα που έπρεπε να επιλυθούν. Πρόκειται είτε για έργα αναβάθμισης και επέκτασης του δικτύου Φυσικού Αερίου (αγωγός Αγ. Θεόδωροι-Μεγαλόπολη, αγωγός Οινόφυτα-Αλιβέρι, κατασκευή 3^{ης} δεξαμενής αποθήκευσης υγροποιημένου Φ.Α στη Ρεβυθούσα Αττικής, Κατασκευή σταθμού συμπίεσης στη Ν. Μεσημβρία Θεσ/κης), είτε για έργα αναβάθμισης της μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. κατασκευή Κέντρων Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ) στη Μεγαλόπολη και τη Ν. Σάντα, καθώς και καλωδιακά έργα το σημαντικότερο των οποίων είναι η διασύνδεση Κυκλάδων). Πολλά από τα έργα αυτά αποτελούν Μεγάλα Έργα (βλ. ακολούθως, Κεφάλαιο 5 και Πίνακα ΙΙΙ), το καθένα με συνολικό κόστος άνω των 50 εκ. € ¹⁰. Τα έργα του Φ.Α. θα συμβάλλουν στην επέκταση του δικτύου σε νέες περιοχές (Πελοπόννησο, Εύβοια) αντικαθιστώντας άλλα περισσότερο ρυπογόνα καύσιμα (όπως λιγνίτη και πετρέλαιο) με Φ.Α, καθώς και στην ενίσχυση του υπάρχοντος δικτύου με μεγαλύτερη παροχетеυτική ικανότητα (βλ. Σταθμός συμπίεσης στη Ν. Μεσημβρία και δεξαμενή αποθήκευσης στη Ρεβυθούσα). Σε ό,τι αφορά τα ΚΥΤ, αυτά θα βοηθήσουν στην ευστάθεια του συστήματος, ενώ η διασύνδεση των Κυκλάδων, θα συντελέσει στη μείωση της λειτουργίας των τοπικών πετρελαϊκών σταθμών παραγωγής και θα αυξήσει τη διείσδυση στο ηπειρωτικό δίκτυο της προερχόμενης από ΑΠΕ ηλεκτρικής ενέργειας.

Όπως φαίνεται παραπάνω ο σχεδιασμός των έργων του άξονα, εκτός από την επάρκεια του ενεργειακού συστήματος της Χώρας, δίνει βαρύτητα στην αειφορία, στην εξοικονόμηση ενέργειας και στη διείσδυση καθαρότερων μορφών ενέργειας, παρουσιάζοντας σημαντική συμβολή στην περιβαλλοντική συνιστώσα ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ. Οι δείκτες που έχουν επιλεγεί είναι ποσοτικοί, αφού μπορεί να αποτιμηθεί η συμβολή του κάθε έργου σε αυτούς.

⁹ ΚΘΠ 39: Ανανεώσιμη ενέργεια: αιολική ενέργεια

ΚΘΠ 40: Ανανεώσιμη ενέργεια: ηλιακή ενέργεια

ΚΘΠ 42: Ανανεώσιμη ενέργεια: υδροηλεκτρική, γεωθερμική & άλλες μορφές

¹⁰ Βάσει του άρθρου 39 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1083/2006 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 539/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου & Συμβουλίου

Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ-ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Η σημαντικότητα των δράσεων ΑΠΕ και των δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας αναφερόταν και στη ΣΜΠΕ (Κεφάλαιο 7.5.7), με θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα στη συγκεκριμένη περιβαλλοντική συνιστώσα, αντισταθμίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις από την αύξηση της παραγωγικής δραστηριότητας (βλ. δράσεις ενίσχυσης επιχειρηματικότητας Α.Π.2)

Όπως περιγράφεται και στη ΣΜΠΕ υπάρχει σαφής σύνδεση των περισσότερων Αναπτυξιακών Στόχων του άξονα (Α.Σ 1, 3 και 4) με τους Κλιματικούς Παράγοντες και την Εξοικονόμηση Ενέργειας (Π.Σ.3, 4, 8) (βλ. ΣΜΠΕ 171). Οι δείκτες που έχουν επιλεγεί για την παρακολούθηση αυτής της συνιστώσας περιγράφονται ακολούθως:

A. «Πληθυσμός που καλύπτεται από Φ.Α.»

Είναι σημαντικό το Φυσικό Αέριο να διεισδύσει σε όσο το δυνατό περισσότερους κατοίκους της Χώρας, ώστε να αντικατασταθούν άλλα συμβατικά καύσιμα (π.χ. πετρέλαιο). Η τιμή βάσης του δείκτη (488.700) προέκυψε από τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος του μέτρου 7.1 του ΕΠΑΝ (Γ' ΚΠΣ) για το Σύνολο της Χώρας ¹¹.

Τα έργα που σχετίζονται με την επέκταση του δικτύου διανομής Φ.Α μέσα στις πόλεις (π.χ έργα Εταιρειών Παροχής Αερίου-ΕΠΑ) δεν κατέστη δυνατόν να ενεργοποιηθούν, για διοικητικούς λόγους (η έγκριση των βασικών προαπαιτούμενων για την ενεργοποίηση πραγματοποιήθηκε εντός του 2011).

B. «Εγκατεστημένη ισχύς που παράγεται από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και εξοικονόμηση ενέργειας συμπεριλαμβανόμενης της τηλεθέρμανσης»

Η τιμή βάσης (780 MWe) προέκυψε από τους αντίστοιχους δείκτες εκρών και αποτελέσματος των δράσεων ΑΠΕ του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1)¹² και αφορά το σύνολο της Χώρας.

Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι να εγκατασταθούν επιπλέον 200 MWe ΑΠΕ.

Στη δέσμευση στόχου από εντάξεις, συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004) που εντάχθηκαν στις αρχές του 2011 στον Άξονα 04 του ΕΠΑΝ ΙΙ και αφορούν φυσικό αντικείμενο προ 31/12/2010. Κατά την υποβολή της Ετήσιας Περιβαλλοντικής Έκθεσης 2009-2010, δεν ήταν ενταγμένα τα έργα αυτά, γι' αυτό και υπάρχει σχετική διαφοροποίηση. Η τιμή 142,94 MWe, είναι τιμή ΟΠΣ, εκ των οποίων τα 125 MWe αφορούν αιολικά πάρκα, τα 15,5 MWe Φ/Β συστήματα και τα 2,5 MWe Υ/Η ή γεωθερμικά συστήματα.

Ο στόχος είναι μειωμένος σε σχέση με το Γ' ΚΠΣ, εξαιτίας της έμφασης που δόθηκε στην ΕΕ από το 2009 και εξής στη σύσταση χρηματοδοτικών εργαλείων, για τα οποία απαιτήθηκε σημαντική δέσμευση πόρων. Εξάλλου τα έργα ΑΠΕ υποστηρίζονται και εκτός ΕΤΠΑ μέσω του συστήματος feed in tariff (βλ. Ν.3851/2010/ΦΕΚ85Α'/4.6.10).

¹¹ Μέτρο 7.1 ΕΠΑΝ: «Διείσδυση φυσικού αερίου στον οικιακό και τριτογενή τομέα, σε νέους βιομηχανικούς καταναλωτές και στον τομέα των μεταφορών»

¹² Δράση 2.1.3 ΕΠΑΝ: «Οικονομικά κίνητρα για ενίσχυση μεμονωμένων ιδιωτικών ενεργειακών επενδύσεων»

Δράση 6.5.1 ΕΠΑΝ: «Προώθηση της διείσδυσης Συστημάτων ΑΠΕ, Συμπαρογωγής και Εξοικονόμησης Ενέργειας στο Ενεργειακό Σύστημα της Χώρας»

Γ. «Αριθμός έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας»

Η τιμή βάσης (150 έργα ΑΠΕ) προέκυψε από τους αντίστοιχους δείκτες εκρών και αποτελέσματος των δράσεων ΑΠΕ του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1). Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 100 έργα ΑΠΕ. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια αυτής της Προγραμματικής περιόδου, μεγάλη βαρύτητα δίνεται και στις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας.

Στη δέσμευση στόχου από εντάξεις, συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004). Η τιμή 73 προκύπτει από το ΟΠΣ. Από αυτά τα 11 αφορούν αιολικά πάρκα, τα 59 αφορούν Φ/Β συστήματα και τα 3 αφορούν Υ/Η ή γεωθερμικά συστήματα.

Δ. «Ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας από παρεμβάσεις ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και εξοικονόμησης ενέργειας»

Η τιμή βάσης (825.000 toe) προέκυψε από τον αντίστοιχο δείκτη εκρών και αποτελέσματος των σχετικών δράσεων του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1)¹².

Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ για τις 8 περιφέρειες είναι 100.000 toe (τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου) ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας (εκτός οικιακού τομέα). Η συμβολή των δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα, υπολογίζεται σε ξεχωριστό δείκτη.

Στο δείκτη συμβάλλουν οι ενταγμένες δράσεις ΑΠΕ μέσω Αναπτυξιακού Νόμου με το ποσό των 88.055 toe. Κατά την υποβολή της Ετήσιας Περιβαλλοντικής Έκθεσης 2009-2010, δεν ήταν ενταγμένα τα έργα αυτά, γι' αυτό και υπάρχει σχετική διαφοροποίηση.

Ε. «Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ως αποτέλεσμα των δράσεων του ΕΠ»

Από τους δείκτες εκρών και αποτελέσματος του ΕΠΑΝ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1)¹², η πρόσθετη ετήσια δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ υπολογίζεται σε 1.827.000 MWh για το σύνολο της Χώρας.

Στο ΕΠΑΝ ΙΙ έχει τεθεί στόχος να αυξηθεί η ετήσια δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ως αποτέλεσμα των αντίστοιχων δράσεων, κατά 400.000 MWh.

Στη δέσμευση του στόχου από εντάξεις συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004). Η τιμή 358.362,04 MWh υπολογίζεται από την ισχύ των ενταγμένων έργων ΑΠΕ.

ΣΤ. «Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου»

Στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ από την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε από τις δράσεις 2.1.3 και 6.5.1¹², υπολογίστηκε η μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε 3.000 kt CO₂/έτος για το σύνολο της Χώρας¹³.

Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ίση με 2.000 ισοδύναμους kt CO₂/έτος

Στη δέσμευση του στόχου από τις εντάξεις συμβάλλουν τόσο οι ενταγμένες δράσεις ΑΠΕ μέσω Αναπτυξιακού Νόμου (με 315,36 kt CO₂/έτος), όσο και οι 2 ενταγμένες δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα "Ταμείο Εξοικονομώ κατ' Οίκον" & "Αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών κλιματισμού" (αντιστοίχως με 239 και 12 kt CO₂/έτος, τιμές που αποτυπώνονται και στο ΟΠΣ).

¹³ Για την Ελλάδα ισχύει ότι για παραγωγή 1 MWh ενέργειας, οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ανέρχονται σε 0,88 tn ισοδύναμων CO₂ (<http://www.co2benchmark.com/co2-per-MWH-per-country>)

Στο δείκτη θα συμβάλλει και το υπό ένταξη έργο "Κατασκευή αγωγού Φ.Α.: Αγ. Θεόδωροι-Μεγαλόπολη" με μείωση κατά 1.506,87 kt CO₂/έτος. Ο νέος αγωγός θα τροφοδοτήσει με Φ.Α το Σταθμό Παραγωγής της ΔΕΗ στη Μεγαλόπολη, ώστε να αντικατασταθεί η καύση του λιγνίτη.

Z. «Ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας στον οικιακό τομέα»

Κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους δεν υπήρξαν δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα, οπότε δεν μπορούμε να έχουμε σχετική τιμή βάσης.

Ο στόχος του δείκτη αποτελέσματος για τις 8 περιφέρειες του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 80.000 toe (τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου) ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας στον οικιακό τομέα.

Έως 31/12/2010 στο δείκτη συνέβαλαν οι 2 ενταγμένες στο ΕΠΑΝ ΙΙ δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα ("Ταμείο Εξοικονομώ κατ' Οίκον" & "Αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών κλιματισμού") με το ποσό των 66.704 και 3.371 toe αντίστοιχα. Η τιμή της δέσμευσης στόχου από εντάξεις προκύπτει από την τιμή αναμενόμενης εξοικονόμησης ενέργειας και έχει εισαχθεί στο ΟΠΣ για τα εν λόγω έργα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Περιβαλλοντική Παρακολούθηση του Προγράμματος βασίζεται στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 125956/07.8.07 Κοινή Υπουργική Απόφαση. Το Νομοθετικό Πλαίσιο που τη διέπει περιγράφεται εκτενώς στο Κεφάλαιο 3.4 της ΣΜΠΕ.

Κατά την περιβαλλοντική παρακολούθηση του Προγράμματος εφαρμόζεται και η υπ' αριθμ. 26673/ΕΥΣΣΑΑΠ 1485/10.6.2008 «Εγκύκλιος για την παρακολούθηση της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2007-2013» της Εθνικής Αρχής Συντονισμού.

Κατά τη σύνταξη της Συγκριτικής Έκθεσης ελήφθη υπόψη και η υπ' αριθμ. 213248/7.7.11 επιστολή της ΕΥΣΠΕΔ με σχόλια επί της Ετήσιας Έκθεσης Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης του ΕΠΑΝ ΙΙ για την περίοδο 1.1.2009-31.12.2010.

Οι βασικές εξελίξεις στο Νομοθετικό Πλαίσιο τα τελευταία έτη, που ενδέχεται να επηρεάσουν την περιβαλλοντική παρακολούθηση του Προγράμματος, παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Α. Καθοριστική για την εξέλιξη του Προγράμματος ήταν η έκδοση του Κανονισμού (ΕΚ) 397/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2009, με τον οποίο τροποποιείται ο Κανονισμός αριθ. 1080/2006 και καθίστανται επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης οι επενδύσεις για τις ενέργειες βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτήρια του οικιακού τομέα. Επιπλέον ο Κανονισμός 539/2010 της 16ης Μαΐου 2010 (τροποποίηση του Κανονισμού 1083/2006) έδωσε τη δυνατότητα σύστασης Ταμείων Χαρτοφυλακίου για τη χορήγηση δανείων για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια, ακόμη και υπάρχουσες κατοικίες. Οι τροποποιήσεις αυτές έδωσαν τη δυνατότητα να προκηρυχθεί το Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον» για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε ιδιωτικές κατοικίες, παρέχοντας στους πολίτες ιδιαίτερα ευνοϊκά κίνητρα, δράση που δεν προβλεπόταν στο αρχικό προγραμματικό κείμενο, ούτε και στη ΣΜΠΕ.

Β. Η "Ευρώπη 2020" διαμορφώνει την αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ για την ερχόμενη δεκαετία. Διαδέχεται τη συνθήκη της Λισσαβόνας και θα αποτελέσει τη βάση της επόμενης προγραμματικής περιόδου. Όσον αφορά την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια, η Συνθήκη "Ευρώπη 2020" θέτει τους ακόλουθους στόχους:

- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990
- Εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
- Αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης

Στο πλαίσιο της Στρατηγικής αυτής έχουν εκδοθεί τα ακόλουθα:

B1. Νομοθέτημα με τα «Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25/26ης Μαρτίου 2010 (EUCO7/10, 26.3.2010), με το οποίο πρωταρχικός στόχος καθίσταται η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020, και η αποκατάστασή τους στο βαθμό του εφικτού, με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως».

B2. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, και την Επιτροπή των Περιφερειών, σχετικά με τη Συμβολή της Περιφερειακής Πολιτικής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη στο πλαίσιο της Στρατηγικής «ΕΥΡΩΠΗ 2020» COM/2011/0017 τελικό.

Το ΕΠΑΝ II περιλαμβάνει δράσεις που συμβάλλουν στην βιώσιμη ανάπτυξη, όπως οι δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, καθώς και οι Πράσινες Δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων (Πράσινη Επιχείρηση, Πράσινες Υποδομές, Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες, κλπ). Επιπλέον οι δράσεις ΑΠΕ που χρηματοδοτούνται μέσω Αναπτυξιακού Νόμου καθώς και οι υποδομές της ενέργειας στον τομέα του Φυσικού Αερίου, συμβάλλουν στην κατεύθυνση αυτή.

Γ. Η προώθηση των ΑΠΕ υποστηρίζεται μέσω του συστήματος "feed in tariff", σύμφωνα με το άρθρο 5 του νέου Νόμου 3851/2010 (ΦΕΚ Α' 85/4.6.2010) «Επιτάχυνση και ανάπτυξη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άλλες διατάξεις σε θέματα αρμοδιότητας του ΥΠΕΚΑ». Στον Νόμο προβλέπεται μεταξύ άλλων και τιμολόγηση με προσαυξημένες τιμές (15 & 20%) για επενδύσεις που υλοποιήθηκαν χωρίς τη χρήση δημόσιας επιχορήγησης. Επιπλέον, πρόσφατα εκδόθηκε ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος 3908/2011, «Ενίσχυση Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή» (ΦΕΚ Α' 8/01.02.2011) που επίσης αποτελεί σημαντικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την χρηματοδότηση και έργων ΑΠΕ.

Δ. Εξαιρετικά σημαντική στην περιβαλλοντική παρακολούθηση των έργων αποτελεί η πρόσφατη έκδοση του Νόμου 4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209/ 21.9.11) σχετικά με την «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων». Ο εν λόγω Νόμος λαμβάνεται υπόψη στα έργα των οποίων οι Περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις δεν έχουν ακόμη ληφθεί ή των οποίων οι περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις λήγουν. Βέβαια τα έργα του ΕΠΑΝ II, στην πλειοψηφία τους αναμένεται να ολοκληρωθούν πριν τη λήξη των Περιβαλλοντικών τους αδειοδοτήσεων. Για την εφαρμογή του Νόμου εκκρεμεί η έκδοση των απαραίτητων διευκρινιστικών Προεδρικών διαταγμάτων ή Υπουργικών Αποφάσεων, όπως για παράδειγμα για την εφαρμογή του άρθρου 10, σχετικά με την περιβαλλοντική αδειοδότηση για έργα και δραστηριότητες σε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura.

Ε. Η έκδοση του Νόμου 3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60/31.3.11) για τη «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», αφορά έργα σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές NATURA.

ΣΤ. Σε ό,τι αφορά το Ν. 3827/2010 (ΦΕΚ Α' 30/25.2.2010) «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου», αυτός δεν επηρεάζει τις υλοποιούμενες στοχευμένες δράσεις του προγράμματος, λόγω της φύσης τους.

Ζ. Κατά την περιβαλλοντική παρακολούθηση υπόψη λαμβάνεται και ο Ν. 3818/2010 (ΦΕΚ Α' 17/16.2.2010) «Προστασία δασών και δασικών εκτάσεων του Νομού Αττικής, σύσταση Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας και λοιπές διατάξεις» .

Η. Η υπ' αριθμ. Αριθμ. 37338/1807/Ε.103 (ΦΕΚ 1495 Β' /06.09.2010) ΚΥΑ για τον «Καθορισμό μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ», παρουσιάζει (στα Παρατήματα) τόσο τα προστατευόμενα είδη, όσο καθώς και τις 202 περιοχές ΖΕΠ (Ζώνες Ειδικής Προστασίας) οι οποίες περιλαμβάνονται και στον εθνικό κατάλογο NATURA 2000 (βλ. παράγραφο Ε). Να σημειωθεί ότι στην ΕΕ έχουν δηλωθεί από το ΥΠΕΚΑ και νέες Ζώνες Ειδικής Προστασίας (42), επεκτάσεις και συγχωνεύσεις υφιστάμενων ΖΕΠ, καθώς και 2 νέες περιοχές Τόπων Κοινοτικής Σημασίας. Επιπλέον 3 θαλάσσιες περιοχές προτείνονται να χαρακτηριστούν ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας.

Η νέα νομοθεσία λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία ένταξης και παρακολούθησης των έργων. Περαιτέρω, το Πρόγραμμα ακολουθεί τη στρατηγική «ΕΥΡΩΠΗ 2020» περιλαμβάνοντας δράσεις που συμβάλλουν σε αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ -ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στόχος του κεφαλαίου είναι η αξιολόγηση της αποτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την υλοποίηση του Ε.Π., η εξαγωγή γενικών εκτιμήσεων, ο έλεγχος για την αναγκαιότητα ή μη λήψης επανορθωτικών μέτρων

Γενική ποιοτική αποτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την υλοποίηση δράσεων

Γενικά να αναφέρουμε για το Πρόγραμμα, ότι σύμφωνα με τους κεντρικούς του στόχους του καθώς και τη ΣΜΠΕ, αυτό εστιάζεται κυρίως σε δράσεις επενδυτικές με έμφαση στην ανάπτυξη και την καινοτομικότητα, καλύπτοντας το σύνολο των τομέων οικονομικής δραστηριότητας (Α.Π. 2). Επιπλέον περιλαμβάνονται σημαντικά έργα επάρκειας και ανάπτυξης του ενεργειακού συστήματος της Χώρας, καλύπτοντας τους τομείς φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού (Α.Π.4). Τα έργα της ενέργειας έχουν φιλοπεριβαλλοντικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι πολλά από αυτά συμβάλλουν στην προώθηση του φυσικού αερίου, που αποτελεί καθαρότερο καύσιμο. Στα έργα της ενέργειας περιλαμβάνονται και έξι Μεγάλα Έργα που παρουσιάζονται στην αντίστοιχη παράγραφο ακολούθως. Τα τελευταία έτη, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα, καθώς και σε έργα ΑΠΕ που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου (Α.Π. 4). Στο Πρόγραμμα εντάσσονται και δράσεις του Τομέα της Έρευνας όπως συνεργασία ερευνητικών φορέων και παραγωγικών επιχειρήσεων, ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών ερευνητικών φορέων δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων, υψηλής έντασης και γνώσης, στήριξη επιχειρήσεων για την ανάπτυξη έρευνας και τεχνολογίας, καθώς και δημιουργία των κατάλληλων δομών στήριξης, με σκοπό τόσο την ενίσχυση της έρευνας καθεαυτής, όσο και την έμμεση ανάπτυξη των τομέων μεταποίησης και βιομηχανίας (Α.Π.1). Τα έργα τουρισμού και πολιτισμού (Α.Π. 2 και 3) έχουν εν γένει ουδέτερη ή θετική συνεισφορά στο περιβάλλον, δεδομένου ότι όσα εντάσσονται πρέπει απαραίτητα να έχουν την έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, να επιδρούν θετικά στην διατήρηση του φυσικού πλούτου και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και αναβαθμίζουν την αξία της περιβάλλουσας γης. Παράλληλα, τα έργα αυτά αναμένεται να αυξήσουν την επισκεψιμότητα των χώρων, μέχρι ενός επιτρεπτού επιπέδου. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να επιβαρύνει το περιβάλλον, εάν δεν ακολουθηθούν οι προβλέψεις της έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, ως οφείλουν οι Δικαιούχοι. Βέβαια, αυτό μπορεί να ελεγχθεί κατά την επιθεώρηση του έργου. Τέλος, από το 2009 και μετά αναδείχθηκε πολύ ο ρόλος των χρηματοδοτικών εργαλείων (Ταμείο Επιχειρηματικότητας, Jeremie) για την χορήγηση δανείων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε κεφάλαια, για τα οποία δεν έχει νόημα η χρήση περιβαλλοντικών δεικτών.

Είναι φανερό λοιπόν ότι αν και πρόκειται για ένα Πρόγραμμα με βασικό σκοπό την ανάπτυξη των επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας, σε μια παγκοσμίως δύσκολη οικονομική περίοδο, με εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες για τη Χώρα, παρ' όλα αυτά γίνεται προσπάθεια οι δράσεις που προκηρύσσονται να διατηρούν ένα φιλοπεριβαλλοντικό χαρακτήρα, τόσο έχοντας στους Οδηγούς των προσκλήσεων επιλέξιμες τις δαπάνες ενεργειακής αναβάθμισης εξοπλισμού, προσθήκης συστημάτων ΑΠΕ, και ενεργειών προστασίας του περιβάλλοντος, όσο και εισάγοντας περιβαλλοντικούς δείκτες παρακολούθησης στα Τεχνικά Δελτία Πράξης, τα οποία παρακολουθούνται και από τους Δικαιούχους, και από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και από τη Διαχειριστική Αρχή. Αυτό ωθεί γενικότερα και στην ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης στους πολίτες.

Ποσοτική αποτίμηση του περιβαλλοντικού οφέλους μπορεί να γίνει μόνο στα ενεργειακά έργα, όπως έργα αντικατάστασης καυσίμου σε μονάδες της ΔΕΗ και στα έργα ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου. Επιπλέον οι δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας στους οικιακούς καταναλωτές έχουν σαφή περιβαλλοντικά οφέλη που προσδιορίζονται είτε από την ισχύ των μονάδων που αντικαθίστανται (δράση «Αντικατάσταση Κλιματιστικών») είτε από τις Ενεργειακές Επιθεωρήσεις που πραγματοποιούνται πριν και μετά τις τεχνικές εργασίες σε κάθε ωφελούμενο (πρόγραμμα «Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον»).

Για τις υπόλοιπες δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος επιτυγχάνεται ποιοτική αποτίμηση του περιβαλλοντικού οφέλους, ιδίως στις «Πράσινες Δράσεις» όπως «Πράσινη Επιχείρηση» (προκήρυξη 2011), «Πράσινος Τουρισμός», «Πράσινες Υποδομές». Θετική συνεισφορά θα έχει επίσης η Δράση «Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες» με τη χρηματοδότηση ενεργειών φιλικών προς το περιβάλλον.

Τέλος, ο Τομέας της Έρευνας και Τεχνολογίας παρουσιάζει μακροπρόθεσμα οφέλη για το περιβάλλον. Εν γένει, τα έργα E&TA που άπτονται των τομέων περιβάλλοντος, κλίματος, ενέργειας, βιοτεχνολογίας, υγείας ή βιώσιμων μεταφορών, έχουν θετική συνεισφορά στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Τα έργα αυτών των τομέων στο σύνολο των ενταγμένων ή υπό ένταξη έργων E&TA υπολογίζονται σε 50% (σε όρους προϋπολογισμού), τιμή που θεωρείται ικανοποιητική, και είναι διπλάσιο του αντίστοιχου ποσοστού του Γ' ΚΠΣ (βλ. Πίνακες I και II).

Κριτήρια αξιολόγησης για λήψη μέτρων

Για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης αυτής έχουν τεθεί και αναλύονται τα ακόλουθα κριτήρια.

- Υπάρχουν νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που θέτουν πιο αυστηρά όρια στις εθνικές δεσμεύσεις για το περιβάλλον και διαφοροποιούν τους περιβαλλοντικούς στόχους του προγράμματος;

ΟΧΙ. Πρέπει να αναφερθεί ότι έχει γίνει πιο αυστηρή η περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και έχουν τεθεί αυστηρότερα κριτήρια για τις περιοχές Natura (βλ. Ν. 4014/2011, Ν. 3937/2011, Ν. 3818/2010, ΚΥΑ 37338/1807/Ε.103). Παρ' όλ' αυτά, η νέα νομοθεσία δεν επηρεάζει την περιβαλλοντική στοχοθέτηση του Προγράμματος. Βεβαίως, μπορεί να επηρεάσει την ένταξη έργων κατά περίπτωση. Σημειώνεται ότι κατά την ωρίμανση και ένταξη έργων στο ΕΠ, γίνεται έλεγχος για τη λήψη όλων των απαραίτητων περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, σε οποιαδήποτε περιοχή και αν αυτά βρίσκονται. Σε περίπτωση δε που λήγουν οι περιβαλλοντικοί όροι ενός έργου κατά τη διάρκεια υλοποίησής του, απαιτείται από τους αρμοδίους για την παρακολούθηση του έργου, η έγκαιρη ανανέωση αυτών σύμφωνα πάντα με την ισχύουσα νομοθεσία. Συνεπώς η αυστηρότερη αδειοδοτική διαδικασία που τίθεται και η αναμονή διευκρινιστικών διατάξεων για τις περιοχές Natura, δεν επιφέρει μεταβολή στη στοχοθέτηση του Προγράμματος.

- Υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις από τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που εκτιμήθηκαν στη ΣΜΠΕ σε σύγκριση με τις αντίστοιχες από την υλοποίηση του Ε.Π.;

ΟΧΙ. Όπως προκύπτει από το Κεφάλαιο 3, σε γενικές γραμμές έχουν τηρηθεί οι προβλέψεις της ΣΜΠΕ (Κεφάλαιο 7.5 Πιθανές Σημαντικές Επιπτώσεις του ΕΠ), και έχουν τηρηθεί οι κατευθύνσεις που δόθηκαν με την ΚΥΑ έγκρισής της. Πρέπει να επισημανθεί ότι χάρη στη στροφή της ευρωπαϊκής Νομοθεσίας προς την υλοποίηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα (βλ. παράγραφο Α του Κεφαλαίου 4) και χάρη στις «Πράσινες» δράσεις που σχεδιάστηκαν στην πορεία, το Πρόγραμμα έχει καταστεί περισσότερο φιλικό προς το Περιβάλλον σε σχέση με τον αρχικό του σχεδιασμό και τις προβλέψεις της ΣΜΠΕ. Στις δράσεις που

προκηρύσσονται, ενισχύονται μεταξύ άλλων και δαπάνες για ενέργειες φιλικές προς το περιβάλλον (όπως χρήση νέας τεχνολογίας για μείωση των ρύπων, διαχείριση και επεξεργασία αποβλήτων, εξοικονόμηση ενέργειας κλπ). Συνεπώς έχουν περιορισθεί οι αναμενόμενες αρνητικές επιπτώσεις που περιγράφονται στη ΣΜΠΕ από την αύξηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον μέσω της χρηματοδότησης ενεργειών φιλικών προς το περιβάλλον, γίνεται προσπάθεια διείσδυσης της περιβαλλοντικής συνείδησης στους πολίτες, γεγονός που είναι ιδιαίτερα σημαντικό στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που διανύεται.

- ο Σημειώθηκαν απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις κατά την περίοδο αναφοράς της έκθεσης; (ΝΑΙ-ΟΧΙ)

ΟΧΙ. Κατά την περίοδο 2007-2010 δεν έχουν σημειωθεί απρόβλεπτα γεγονότα με δυσμενή αποτελέσματα στο περιβάλλον. Μόνο η δύσκολη οικονομική συγκυρία, έχει επηρεάσει τις επενδύσεις και θεωρούμε ότι θα έχει περιορίσει και το περιβαλλοντικό προφίλ των επιχειρήσεων, γεγονός που αντισταθμίζεται με την προκήρυξη των Πράσινων δράσεων.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι **δεν τίθεται θέμα αλλαγής στοχοθέτησης του ΕΠ**. Στη συνέχεια παρατίθεται και λίστα με τα τρέχοντα Μεγάλα Έργα του τομέα της Ενέργειας, τα οποία (εκτός του έργου της Διασύνδεσης των Κυκλάδων) δεν υπήρχαν στο αρχικό προγραμματικό κείμενο.

Μεγάλα Έργα (Τομέας Ενέργειας)

Τα έργα της ενέργειας είναι καθορισμένα και με συγκεκριμένους Δικαιούχους. Αρκετά από αυτά ανήκουν στα Μεγάλα Έργα (βλ. Πίνακα ΙΙΙ, Παραρτήματος). Η προστιθέμενη αξία τους είναι υψηλή, σταθεροποιώντας και επεκτείνοντας το ενεργειακό σύστημα της Χώρας.

Από τα έργα αυτά, εκείνο της διασύνδεσης των Κυκλάδων περιλαμβάνεται ήδη στη ενδεικτική λίστα των Μεγάλων Έργων του εγκεκριμένου προγραμματικού κειμένου του ΕΠΑΝ ΙΙ. Τα υπόλοιπα 5, συνεισφέρουν στους στρατηγικούς στόχους του Άξονα 4, εφ' όσον συμβάλλουν στην ενεργειακή ολοκλήρωση της Χώρας, στην ανάπτυξη βασικών δικτύων Φυσικού Αερίου και στην ενδυνάμωση της γεω-στρατηγικής θέσης της Χώρας στον ενεργειακό χάρτη της ευρύτερης περιοχής, μέσω της αύξησης της δυναμικότητας καίριων σημείων του συστήματος (Νέα Μεσημβρία Θεσ/κης, Ρεθυθούσα Αττικής). Επιπλέον τα περισσότερα από αυτά συμβάλλουν στη στρατηγική της Λισσαβόνας (ΚΘΠ 34 και 36).

Με ασφάλεια μπορεί να ειπωθεί ότι η συνεισφορά τους στο περιβάλλον είναι θετική, δεδομένου ότι είτε υλοποιούνται σε ειδικά οριοθετημένους χώρους (βλ. σταθμός συμπίεσης Νέας Μεσημβρίας, Α και Β' αναβάθμιση τερματικού σταθμού Υ.Φ.Α. Ρεθυθούσας), είτε πρόκειται για υπόγειο ή υποθαλάσσιο δίκτυο Φ.Α (Αγ. Θεόδωροι-Μεγαλόπολη, Αγωγός προς Αλιβέρι), είτε για υποθαλάσσια καλωδιακή σύνδεση. Από τα Μεγάλα Έργα, εκείνα του Φυσικού Αερίου, θα συμβάλλουν στην διείσδυσή του σε νέες περιοχές της Χώρας (Εύβοια, Κόρινθο, Τρίπολη, Μεγαλόπολη, κλπ), οδηγώντας σε μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, εφ' όσον το φυσικό αέριο αντικαθιστά ρυπογόνα καύσιμα όπως λιγνίτη ή πετρέλαιο. Προς αυτήν την κατεύθυνση θα συμβάλλουν και τα συστήματα νέας τεχνολογίας που θα χρειασθεί να αντικαταστήσουν τα παλαιότερα συμβατικά. Ποσοτική αποτίμηση μπορεί να γίνει μόνο σε συγκεκριμένα έργα (π.χ αγωγός Φ.Α Αγ. Θεόδωροι – Μεγαλόπολη ή Αγωγός Φ.Α Οινόφυτα-Αλιβέρι), όπου γνωρίζουμε την ισχύ των μονάδων των οποίων το καύσιμο θα αντικατασταθεί (σε μονάδες παραγωγής της ΔΕΗ).

Περαιτέρω, το έργο της Διασύνδεσης των Κυκλάδων με το ηπειρωτικό διασυνδεδεμένο σύστημα, θα περιορίσει (αν όχι θα εξαλείψει) τη λειτουργία των ρυπογόνων πετρελαϊκών τοπικών σταθμών παραγωγής. Επιπλέον θα συνεισφέρει με την απορρόφηση από το διασυνδεδεμένο σύστημα, ενέργειας προερχόμενης από ΑΠΕ, που παράγεται στα νησιά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι - ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ		Στόχος περιβαλλοντικής παρακολούθησης *		Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων (31/12/10) <i>ή τις υπό ένταξη πράξεις</i> 8 ΠΕΡΙΦ.	Επίτευξη Στόχου από Ολοκληρωμένες Πράξεις (31/12/10) 8 ΠΕΡΙΦ.	Παρατηρήσεις		
ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Γ' ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 8 ΠΕΡΙΦ.				[1]	[2]
		Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ-ΧΛΩΡΙΔΑ-ΠΑΝΙΔΑ						
Πλήθος Οικο-τουριστικών Διαδρομών	ΑΡΙΘΜΟΣ	2	10	6	-	-Η τιμή βάσης προκύπτει από τα αντίστοιχα ολοκληρωμένα έργα του ΕΠΑΝ. -Ο στόχος για το ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η δημιουργία/ αναβάθμιση 10 οικο-τουριστικών διαδρομών. -Στο δείκτη συμβάλλουν οι σχετικές υπό ένταξη Δράσεις του Τουρισμού.		
Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ								
Μεταβολή των επιπέδων θορύβου	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	<i>ΘΕΤΙΚΗ</i>	-	Στο δείκτη συμβάλλουν οι υπό ένταξη Δράσεις: "Πράσινο Τουρισμός", "Πράσινη Επιχείρηση" & "Πράσινες Υποδομές" καθώς και άλλες που ενισχύουν την πράσινη επιχειρηματικότητα. Η συνεισφορά αυτών αναμένεται να είναι κατά μέσο όρο θετική, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις θα προμηθευθούν εξοπλισμό με βελτιωμένες προδιαγραφές σε σχέση με τον παλαιότερο.		
Ποσοστό χρηματοδότησης ερευνητικών έργων και συναφών δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και έχουν υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία επί του συνόλου	% επί του συνόλου των εγκεκριμένων προτάσεων	25	50	50	-	- Η τιμή βάσης 25% προσδιορίστηκε από το ποσοστό χρηματοδότησης των ολοκληρωμένων ερευνητικών έργων που συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και είχαν υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία επί του συνόλου των 107 ολοκληρωμένων υποέργων της δράσης ΠΑΒΕΤ-2005 (Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας) του ΕΠΑΝ 2000-2006 με MIS 100926. Τα έργα με υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία είναι εκείνα που αφορούν στους τομείς περιβάλλοντος, ανακύκλωσης, υδάτων, ιατρικής, βιοτεχνολογίας, βιοκαυσίμων, ΑΠΕ και μεταφορών. Το ποσοστό αυτό μπορεί με ασφάλεια να αναχθεί στο σύνολο των ερευνητικών έργων του ΕΠΑΝ. - Στο πλαίσιο των Δράσεων Ε&ΤΑ, έχουν υποβληθεί προτάσεις με προστιθέμενη περιβαλλοντική αξία. Η δέσμευση του στόχου από εντάξεις προκύπτει από το σύνολο των προτάσεων Ε&ΤΑ, ως το ποσοστό εκείνων που άπτονται στους τομείς περιβάλλοντος, κλίματος, ενέργειας, βιοτεχνολογίας, υγείας & μεταφορών. Η τιμή 50% που προσδιορίστηκε από τις ενταγμένες ή υπό ένταξη προτάσεις, θεωρείται ικανοποιητική και λαμβάνεται και ως στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ.		

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Γ'ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑΝ ΙΙ 8 ΠΕΡΙΦ.	Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ.	Επίτευξη Στόχου Ολοκληρωμένων Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ.	Παρατηρήσεις
Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΕΔΑΦΟΣ-ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ						
Επιχειρήσεις ανακύκλωσης – πράσινη επιχειρηματικότητα (πλήθος επιχειρήσεων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στον τομέα του περιβάλλοντος ή υλοποιούν δράσεις ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη λειτουργία τους)	ΑΡΙΘΜΟΣ	158	200	236	-	- Οι επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν από το ΕΠΑΝ στο Γ'ΚΠΣ και υλοποίησαν δράσεις σχετικές με το περιβάλλον ή ανέπτυξαν και εγκατέστησαν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης (δράσεις 2.5.1 και 2.5.2) ανέρχονται σε 158 (τιμή βάσης). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η ενίσχυση 200 επιχειρήσεων που θα πραγματοποιήσουν ενέργειες πράσινης επιχειρηματικότητας. - Στο πλαίσιο των υπό ένταξη "Πράσινων" Δράσεων του τομέα Τουρισμού και Βιομηχανίας καθώς και στο πλαίσιο της Δράσης "Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες" της ΓΓΒ έχουν υποβληθεί προτάσεις στις οποίες περιλαμβάνουν πολιτικές πράσινης επιχειρηματικότητας. Αυτές υπολογίζονται σε 236.
Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΔΑΤΑ						
Μεταβολή της ποιότητας των υδάτων	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	- Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι οι πράσινες δράσεις που θα υλοποιηθούν να έχουν θετική συμβολή στο δείκτη. - Τα έργα Ε&ΤΑ έχουν έμμεσα αποτελέσματα και από τη φύση τους τείνουν να έχουν ουδέτερη ή θετική συμβολή στην ποιότητα ζωής και στο περιβάλλον. Συνεπώς η συνεισφορά αυτών αναμένεται να είναι κατά μέσο όρο θετική.
Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΑΕΡΑΣ						
Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	-Οι "Πράσινες" Δράσεις του ΕΠΑΝ ΙΙ συμβάλλουν θετικά στο δείκτη. -Επιπλέον τα έργα Ε&ΤΑ έχουν έμμεσα αποτελέσματα και από τη φύση τους τείνουν να έχουν ουδέτερη ή θετική συμβολή στην ποιότητα ζωής και στο περιβάλλον. Συνεπώς η συνεισφορά αυτών αναμένεται να είναι κατά μέσο όρο θετική.
Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ						
Μεταβολή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων στη γειτονιάζουσα περιοχή	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	- Το σύνολο των υπό ένταξη Δράσεων Τουρισμού & Πολιτισμού του ΕΠΑΝ ΙΙ αναμένεται να έχουν θετική συμβολή στο Δείκτη.
Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ						
Πλήθος έργων που ανέδειξαν μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους	ΑΡΙΘΜΟΣ	12	30	23 (13 ενταγμένα & 10 υπό ένταξη)	-	-Η τιμή βάσης του δείκτη προκύπτει από τα αντίστοιχα ολοκληρωμένα έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Πολιτισμός" του Γ' ΚΠΣ. -Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η υλοποίηση 30 έργων που θα αναδείξουν μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους. -Με βάση τα ενταγμένα και τα υπό ένταξη έργα της 31/12/2010 προκύπτει ότι υπάρχει ήδη δέσμευση για 23.
Ποσοστό αύξησης επισκεπτών μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων (που ενισχύονται)	%	-	15	10	-	-Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η αύξηση των επισκεπτών των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων και των μουσείων που ενισχύονται κατά 15%. -Βάσει των Τεχνικών Δελτίων Πράξης των ενταγμένων και υπό ένταξη έργων πολιτισμού, και από την επισκεψιμότητα αυτών, υπολογίζεται η δέσμευση του στόχου από εντάξεις σε 10%. Αυτό συνάδει απόλυτα με το Δελτίο Ταυτότητας του Δείκτη (α/α 47)

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Γ'ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑΝ ΙΙ 8 ΠΕΡΙΦ	Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ	Επίτευξη Στόχου από Ολοκληρωμένες Πράξεις 8 ΠΕΡΙΦ	Παρατηρήσεις
Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ-ΕΝΕΡΓΕΙΑ						
Πληθυσμός που καλύπτεται από Φ.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ	488.700	-	-	-	Η τιμή βάσης προέκυψε από τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος του μέτρου 7.1 του ΕΠΑΝ (Γ' ΚΠΣ). - Δεν έχουν ωριμάσει ακόμη έργα που να σχετίζονται με την επέκταση του δικτύου διανομής Φ.Α μέσα στις πόλεις (π.χ έργα Εταιρειών Παροχής Αερίου-ΕΠΑ).
Εγκατεστημένη ισχύς που παράγεται από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και εξοικονόμηση ενέργειας συμπεριλαμβανόμενης της τηλεθέρμανσης	MW	778	200	142,94*	-	- Η τιμή βάσης προέκυψε από τους αντίστοιχους δείκτες εκροών και αποτελέσματος των δράσεων ΑΠΕ του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 200 MW εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ. - Στη δέσμευση στόχου συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004) που εντάχθηκαν στις αρχές του 2011 στον Άξονα 04 του ΕΠΑΝ ΙΙ και αφορούν φυσικό αντικείμενο προ 31/12/2010. Η τιμή 142,94 MW, είναι τιμή ΟΠΣ, εκ των οποίων τα 125 MW αφορούν αιολικά πάρκα, τα 15,5 MW Φ/Β συστήματα και τα 2,5 MW Υ/Η ή γεωθερμικά συστήματα.
Αριθμός έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	ΑΡΙΘΜΟΣ	150	100	73*	-	- Η τιμή βάσης προέκυψε από τους αντίστοιχους δείκτες εκροών και αποτελέσματος των δράσεων ΑΠΕ του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 100 έργα ΑΠΕ. - Στη δέσμευση στόχου συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004) που εντάχθηκαν στις αρχές του 2011 στον Άξονα 04 του ΕΠΑΝ ΙΙ και αφορούν φυσικό αντικείμενο προ 31/12/2010. Η τιμή 73 προκύπτει από το ΟΠΣ, εκ των οποίων τα 11 αφορούν αιολικά πάρκα, 59 Φ/Β συστήματα και τα 3 Υ/Η ή γεωθερμικά συστήματα.
Ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας από παρεμβάσεις ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και εξοικονόμησης ενέργειας	Τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου (toe)	825.000	100.000	88.085*	-	- Η τιμή βάσης προέκυψε από τον αντίστοιχο δείκτη εκροών και αποτελέσματος των σχετικών δράσεων του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ για τις 8 περιφέρειες είναι η ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας 100.000 toe. - Στο δείκτη συμβάλλουν οι ενταγμένες δράσεις ΑΠΕ μέσω Αναπτυξιακού Νόμου με το ποσό των 88.055 toe. Οι δράσεις ΑΠΕ εντάχθηκαν στον Άξονα 04 στις αρχές του 2011 με φυσικό αντικείμενο προ 31/12/2010. Να σημειωθεί ότι ισχύει ότι η ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας (toe) υπολογίζεται από την δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας ή την εξοικονόμηση ενέργειας, μέσω της σχέσης 1 MWH=0,086 toe και λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό απόδοσης των συμβατικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (35%) -Η συμβολή των δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα υπολογίζεται σε ακόλουθο δείκτη.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Γ'ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑΝ ΙΙ 8 ΠΕΡΙΦ	Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ	Επίτευξη Στόχου από Ολοκληρωμένες Πράξεις 8 ΠΕΡΙΦ	Παρατηρήσεις
Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ως αποτέλεσμα των δράσεων του ΕΠ (ετήσια)	MWh	1.827.000	400.000	358.362*	-	- Από τους δείκτες εκρών και αποτελέσματος του ΕΠΑΝ (Γ' ΚΠΣ) η πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ υπολογίζεται σε 1.827.000 MWh. - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, κατά 400.000 MWh ετησίως. - Στη δέσμευση του στόχου από τις εντάξεις συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004). Η τιμή 358.362,04 MWh υπολογίζεται από την ισχύ των ενταγμένων έργων ΑΠΕ.
Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ισοδύναμοι kt CO2/ έτος	3.000	2.000	2.073,23 (566,36* από ενταγμένες δράσεις και 1.506,87 υπό ένταξη)	-	- Στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ από την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε από τις δράσεις 2.1.3 και 6.5.1, υπολογίστηκε η μείωση εκπομπών αερίου θερμοκηπίου. (Για 1 MWh = 0,88 tn ισοδύναμων CO ₂) - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ για τις 8 περιφέρειες είναι μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ίση με 2.000 ισοδύναμους κtn/έτος - Στη δέσμευση του στόχου από τις εντάξεις συμβάλλουν οι ενταγμένες δράσεις μέσω Αναπτυξιακού Νόμου (με 315,36 kt CO ₂ /έτος), καθώς και οι 2 ενταγμένες δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα "Ταμείο Εξοικονομώ κατ' Οίκον" & "Αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών κλιματισμού" (αντιστοιχώς με 239 και 12 kt CO ₂ /έτος, τιμές που αποτυπώνονται και στο ΟΠΣ). Στο δείκτη θα συμβάλλει και το υπό ένταξη έργο "Κατασκευή αγωγού Φ.Α.: Αγ. Θεόδωροι-Μεγαλόπολη" που θα τροφοδοτήσει το Σταθμό Παραγωγής της ΔΕΗ ώστε να αντικατασταθεί η καύση του λιγνίτη (1.506,87 kt CO ₂ /έτος)
Συμβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας και προώθηση των ΑΠΕ	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ*	-	Στο πλαίσιο των "Πράσινων" Δράσεων του τομέα Τουρισμού και Βιομηχανίας καθώς και στο πλαίσιο της Δράσης "Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες" της ΓΓΒ έχουν υποβληθεί προτάσεις που συμβάλλουν θετικά στο Δείκτη. Στο δείκτη συμβάλλουν και οι δράσεις του Αναπτυξιακού Νόμου
Ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας στον οικιακό τομέα (ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ/ ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΙΜΗΣ ΔΕΙΚΤΗ: τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου)	τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου	-	80.000	70.075*	-	- Κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους δεν υπήρξαν δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα, οπότε δεν μπορούμε να έχουμε σχετική τιμή βάσης. - Ο στόχος για τις 8 περιφέρειες του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 80.000 toe, ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας στον οικιακό τομέα. - Στο δείκτη συμβάλλουν οι 2 ενταγμένες στο ΕΠΑΝ ΙΙ δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα ("Ταμείο Εξοικονομώ κατ' Οίκον" & "Αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών κλιματισμού") με το ποσό των 66.704 και 3.371 toe αντίστοιχα. Η τιμή της δέσμευσης στόχου από εντάξεις προκύπτει από την τιμή αναμενόμενης εξοικονόμησης ενέργειας που έχει εισαχθεί στο ΟΠΣ για τα εν λόγω έργα.

* Με αστερίσκο σημειώνονται οι τιμές των δεικτών που αποκλίνουν από τις αντίστοιχες τιμές της Ετήσιας Περιβαλλοντικής Έκθεσης 2009-2010, δεδομένου ότι χρησιμοποιήθηκαν επικαιροποιημένα στοιχεία του ΟΠΣ για δράσεις με Φυσικό Αντικείμενο προ 31/12/2010.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: - Οι παραπάνω τιμές ΣΤΟΧΟΥ αφορούν αποκλειστικά τις 8 Περιφέρειες του ΕΠΑΝ ΙΙ.

- Οι τιμές βάσεις προκύπτουν από τους δείκτες εκρών και αποτελέσματος των δράσεων του Γ' ΚΠΣ, με τους απαραίτητους υπολογισμούς όπου χρειάστηκε.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ - ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ		Στόχος περιβαλλοντικής παρακολούθησης *		Δέσμευση Στόχου (8 ΠΕΡΙΦ.) από Εντάξεις Πράξεων την 31/12/10 <i>ή τις υπό ένταξη πράξεις 8 ΠΕΡΙΦ</i>	Επίτευξη Στόχου (8 ΠΕΡΙΦ.) από Ολοκληρωμένες Πράξεις (την 31/12/10) ΠΕΡΙΦ	Παρατηρήσεις
ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Γ' ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ (8 ΠΕΡΙΦ.)			
		[1]	[2]	[5]	[6]	[7]
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ						
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ</i>						
Ποσοστό χρηματοδότησης ερευνητικών έργων και συναφών δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και έχουν υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία επί του συνόλου	% επί του συνόλου των εγκεκριμένων προτάσεων	25	50	50	-	- Η τιμή βάσης 25% προσδιορίστηκε από το ποσοστό χρηματοδότησης των ολοκληρωμένων ερευνητικών έργων που συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και είχαν υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία επί του συνόλου των 107 ολοκληρωμένων υποέργων, της δράσης ΠΑΒΕΤ-2005 (Πρόγραμμα Ανάπτυξης της Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας) του ΕΠΑΝ 2000-2006 με MIS 100926. Τα έργα με υψηλή περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία είναι εκείνα που αφορούν στους τομείς περιβάλλοντος, ανακύκλωσης, υδάτων, ιατρικής, βιοτεχνολογίας, βιοκαυσίμων, ΑΠΕ και μεταφορών. Το ποσοστό αυτό μπορεί με ασφάλεια να αναχθεί στο σύνολο των ερευνητικών έργων του ΕΠΑΝ. - Στο πλαίσιο των Δράσεων Ε&ΤΑ, έχουν υποβληθεί προτάσεις με προστιθέμενη περιβαλλοντική αξία. Η δέσμευση του στόχου από εντάξεις προκύπτει από το σύνολο των προτάσεων Ε&ΤΑ, ως το ποσοστό εκείνων που άπτονται στους παραπάνω αναφερόμενους τομείς. Η τιμή 50% που προσδιορίστηκε από τις ενταγμένες ή υπό ένταξη προτάσεις, θεωρείται ικανοποιητική και λαμβάνεται και ως στόχος του ΕΠΑΝ II
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΔΑΤΑ</i>						
Μεταβολή της ποιότητας των υδάτων	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	<i>ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ</i>	-	Τα έργα Ε&ΤΑ έχουν έμμεσα αποτελέσματα και από τη φύση τους τείνουν να έχουν ουδέτερη ή θετική συμβολή στην ποιότητα ζωής και στο περιβάλλον.
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΑΕΡΑΣ</i>						
Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	<i>ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ</i>	-	Τα έργα Ε&ΤΑ έχουν έμμεσα αποτελέσματα και από τη φύση τους τείνουν να έχουν ουδέτερη ή θετική συμβολή στην ποιότητα ζωής και στο περιβάλλον.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Γ'ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑΝ ΙΙ 8 ΠΕΡΙΦ	Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ	Επίτευξη Στόχου από Ολοκληρωμένες Πράξεις 8 ΠΕΡΙΦ	Παρατηρήσεις
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 : ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ						
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ</i>						
Μεταβολή των επιπέδων θορύβου	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	Στο δείκτη συμβάλλουν κατεχοχόν οι Δράσεις: "Πράσινος Τουρισμός", "Πράσινη Επιχείρηση" & "Πράσινες Υποδομές" καθώς και άλλες που ενισχύουν την πράσινη επιχειρηματικότητα ("Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες"). Η συνεισφορά αυτών αναμένεται να είναι κατά μέσο όρο θετική, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις θα προμηθευθούν εξοπλισμό με βελτιωμένες προδιαγραφές σε σχέση με τον παλαιότερο.
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΔΑΤΑ</i>						
Μεταβολή της ποιότητας των υδάτων	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ/ ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	Οι Δράσεις "Πράσινος Τουρισμός", "Πράσινη Επιχείρηση" & "Πράσινες Υποδομές" σχεδιάστηκαν για να έχουν θετική συμβολή στο Δείκτη. Θετική συμβολή αναμένεται να παρουσιάσουν και προτάσεις στο πλαίσιο της Δράσης "Μεταποίηση στις νέες συνθήκες"
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΑΕΡΑΣ</i>						
Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	Οι Δράσεις "Πράσινος Τουρισμός", "Πράσινη Επιχείρηση" & "Πράσινες Υποδομές" σχεδιάστηκαν για να έχουν θετική συμβολή στο Δείκτη. Θετική συμβολή αναμένεται να παρουσιάσουν και προτάσεις στο πλαίσιο της Δράσης "Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες"
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΕΔΑΦΟΣ-ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ</i>						
Επιχειρήσεις ανακύκλωσης – πράσινη επιχειρηματικότητα (πλήθος επιχειρήσεων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στον τομέα του περιβάλλοντος ή υλοποιούν δράσεις ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη λειτουργία τους)	ΑΡΙΘΜΟΣ	158	200	236	-	- Οι επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν από το ΕΠΑΝ στο Γ' ΚΠΣ και υλοποίησαν δράσεις σχετικές με το περιβάλλον ή ανέπτυξαν και εγκατέστησαν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης (δράσεις 2.5.1 και 2.5.2) ανέρχονται σε 158 (τιμή βάσης). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η ενίσχυση 200 επιχειρήσεων που θα πραγματοποιήσουν ενέργειες πράσινης επιχειρηματικότητας. - Στο πλαίσιο των υπό ένταξη "Πράσινων" Δράσεων του τομέα Τουρισμού και Βιομηχανίας καθώς και στο πλαίσιο της Δράσης "Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες" της ΓΓΒ έχουν υποβληθεί προτάσεις στις οποίες περιλαμβάνουν πολιτικές πράσινης επιχειρηματικότητας. Αυτές υπολογίζονται σε 236
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ-ΕΝΕΡΓΕΙΑ</i>						
Συμβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας και προώθηση των ΑΠΕ	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	Στο πλαίσιο των "Πράσινων" Δράσεων του τομέα Τουρισμού και Βιομηχανίας καθώς και στο πλαίσιο της Δράσης "Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες" της ΓΓΒ έχουν υποβληθεί προτάσεις που συμβάλλουν θετικά στο Δείκτη. Στο δείκτη συμβάλλουν θετικά και οι δράσεις στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Γ'ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑΝ ΙΙ 8 ΠΕΡΙΦ	Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ	Επίτευξη Στόχου από Ολοκληρωμένες Πράξεις 8 ΠΕΡΙΦ	Παρατηρήσεις
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ						
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΙΟΤΗΤΑ-ΧΛΩΡΙΔΑ-ΠΑΝΙΔΑ</i>						
Πλήθος Οικο-τουριστικών Διαδρομών	ΑΡΙΘΜΟΣ	2	10	6	-	-Η τιμή βάσης προκύπτει από τα αντίστοιχα ολοκληρωμένα έργα του ΕΠΑΝ. -Ο στόχος για το ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η δημιουργία/ αναβάθμιση 10 οικο-τουριστικών διαδρομών. -Στο δείκτη συμβάλλουν οι σχετικές υπό ένταξη Δράσεις Τουρισμού
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ</i>						
Μεταβολή των επιπέδων θορύβου	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	-	Οι δράσεις πολιτισμού, τουρισμού, καταναλωτή, εμπορίου και βιομηχανίας που προκηρύσσονται στο πλαίσιο του Άξονα σχεδιάζονται με σκοπό τη χρησιμοποίηση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών. Κατά την ένταξη των έργων, έχουν ληφθεί όλες οι απαιτούμενες άδειες, μεταξύ των οποίων και οι περιβαλλοντικές.
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΔΑΤΑ</i>						
Μεταβολή της ποιότητας των υδάτων	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	-	Οι δράσεις πολιτισμού, τουρισμού, καταναλωτή, εμπορίου και βιομηχανίας που προκηρύσσονται στο πλαίσιο του Άξονα σχεδιάζονται με σκοπό τη χρησιμοποίηση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών. Κατά την ένταξη των έργων, έχουν ληφθεί όλες οι απαιτούμενες άδειες, μεταξύ των οποίων και οι περιβαλλοντικές.
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΑΕΡΑΣ</i>						
Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας	Θετ./Αρν./ Ουδ.Επίδρ.	-	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	-	Βλ. ΥΔΑΤΑ
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</i>						
Μεταβολή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων στη γειτνιάζουσα περιοχή	Θετ./Αρν./ Ουδέτερη επίδραση	-	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	-	Το σύνολο των Δράσεων Τουρισμού & Πολιτισμού του ΕΠΑΝ ΙΙ συμβάλλουν στο Δείκτη
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ</i>						
Πλήθος έργων που ανέδειξαν μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους	ΑΡΙΘΜΟΣ	12	30	13 (πλέον αρ. 10 υπό ένταξη, Σύνολο 23)	-	-Η τιμή βάσης του δείκτη προκύπτει από τα αντίστοιχα ολοκληρωμένα έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Πολιτισμός" του Γ' ΚΠΣ. -Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η υλοποίηση 30 έργων που θα αναδείξουν μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους. -Με βάση τα ενταγμένα και υπό ένταξη έργα της 31/12/2010, υπάρχει δέσμευση για 23 έργα
Ποσοστό αύξησης επισκεπτών μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων	%	-	15	10	-	Στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η αύξηση των επισκεπτών των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων και των μουσείων που ενισχύονται κατά 15%. Βάσει των Τεχνικών Δελτίων Πράξης ενταγμένων και υπό ένταξη έργων πολιτισμού, και από την επισκεψιμότητα αυτών, υπολογίζεται η δέσμευση του στόχου από εντάξεις σε 10% (βλ. Δελτίο Ταυτότητας Δείκτη με α/α 47)

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Γ'ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑΝ ΙΙ 8 ΠΕΡΙΦ	Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ	Επίτευξη Στόχου από Ολοκληρωμένες Πράξεις 8 ΠΕΡΙΦ	Παρατηρήσεις
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4 : ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ						
<i>Περιβαλλοντική Συνιστώσα: ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ-ΕΝΕΡΓΕΙΑ</i>						
Πληθυσμός που καλύπτεται από Φ.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ	488.700	-	-	-	- Η τιμή βάσης προέκυψε από τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος του μέτρου 7.1 του ΕΠΑΝ (Γ' ΚΠΣ). - Δεν έχουν ωριμάσει ακόμη έργα που να σχετίζονται με την επέκταση του δικτύου διανομής Φ.Α μέσα στις πόλεις (π.χ έργα Εταιρειών Παροχής Αερίου-ΕΠΑ)
Εγκατεστημένη ισχύς που παράγεται από ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και εξοικονόμηση ενέργειας συμπεριλαμβανόμενης της τηλεθέρμανσης	MWe	780	200	142,94*	-	-Η τιμή βάσης προέκυψε από τους αντίστοιχους δείκτες εκροών και αποτελέσματος των δράσεων ΑΠΕ του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 200 MW εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ. - Στη δέσμευση στόχου συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004). Η τιμή 142,94 MW, είναι τιμή ΟΠΣ, εκ των οποίων τα 125 MW αφορούν αιολικά πάρκα, τα 15,5 MW Φ/Β συστήματα και τα 2,5 MW Υ/Η ή γεωθερμικά συστήματα
Αριθμός έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	ΑΡΙΘΜΟΣ	150	100	73*	-	- Η τιμή βάσης προέκυψε από τους αντίστοιχους δείκτες εκροών και αποτελέσματος των δράσεων ΑΠΕ του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 100 έργα ΑΠΕ. - Στη δέσμευση στόχου συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004). Η τιμή 73 προκύπτει από το ΟΠΣ. Από αυτά τα 11 αφορούν αιολικά πάρκα, τα 59 Φ/Β συστήματα και τα 3 Υ/Η ή γεωθερμικά συστήματα.
Ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας από παρεμβάσεις ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ και εξοικονόμησης ενέργειας	τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου	825.000	100.000	88.085*	-	- Η τιμή βάσης προέκυψε από τον αντίστοιχο δείκτη εκροών και αποτελέσματος των σχετικών δράσεων του Γ' ΚΠΣ (Δράσεις 2.1.3 και 6.5.1). - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ για τις 8 περιφέρειες είναι η ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας 100.000 toe. - Στο δείκτη συμβάλλουν οι ενταγμένες δράσεις ΑΠΕ μέσω Αναπτυξιακού Νόμου με το ποσό των 88.055 toe. - Ισχύει ότι η ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας (toe) υπολογίζεται από την δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας ή την εξοικονόμηση ενέργειας, μέσω της σχέσης 1 MWh=0,086 toe και λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό απόδοσης των συμβατικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (35%) -Η συμβολή των δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα υπολογίζεται σε ακόλουθο δείκτη.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ (Γ'ΚΠΣ) ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑΝ ΙΙ 8 ΠΕΡΙΦ	Δέσμευση Στόχου από Εντάξεις Πράξεων 8 ΠΕΡΙΦ	Επίτευξη Στόχου από Ολοκληρωμένες Πράξεις 8 ΠΕΡΙΦ	Παρατηρήσεις
Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ως αποτέλεσμα των δράσεων του ΕΠ	MWh	1.827.000	400.000	358.362*	-	-Από τους δείκτες εκρών και αποτελέσματος του ΕΠΑΝ (Γ' ΚΠΣ) η πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ υπολογίζεται σε 1.827.000 MWh. - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ως αποτέλεσμα των αντίστοιχων δράσεων, κατά 400.000 MWh ετησίως. - Στη δέσμευση του στόχου από τις εντάξεις συμβάλλουν οι δράσεις ΑΠΕ του Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.3299/2004). Η τιμή 358.362,04 MWh υπολογίζεται από την ισχύ των ενταγμένων έργων ΑΠΕ
Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ισοδύναμοι κt CO2/ έτος	3.000	2.000	2.073,23 (566,36* από ενταγμένες δράσεις και 1.506,87 υπό ένταξη)	-	Στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ από την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε από τις δράσεις 2.1.3 και 6.5.1, υπολογίστηκε η μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Για την Ελλάδα ισχύει ότι για 1 MWh ενέργειας οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ανέρχονται σε 0,88 tn ισοδύναμων CO2. - Ο στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ για τις 8 περιφέρειες είναι μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ίση με 2.000 ισοδύναμους κtn/έτος - Στη δέσμευση του στόχου από τις εντάξεις συμβάλλουν οι ενταγμένες δράσεις μέσω Αναπτυξιακού Νόμου (με 315,36 κt CO2/έτος), καθώς και οι 2 ενταγμένες δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα "Ταμείο Εξοικονομώ κατ' Οίκον" & "Αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών κλιματισμού" (αντιστοίχως με 239 και 12 κt CO2/έτος, τιμές που αποτυπώνονται και στο ΟΠΣ). -Στο δείκτη θα συμβάλει και το υπό ένταξη έργο "Κατασκευή αγωγού Φ.Α.: Αγ. Θεόδωροι-Μεγαλόπολη" που θα τροφοδοτήσει με Φ.Α το Σταθμό Παραγωγής της ΔΕΗ ώστε να αντικατασταθεί η καύση του λιγνίτη με 1.506,87 κt CO2/έτος. Επίσης η δράση «Εξοικονόμηση των ΟΤΑ» θα συμβάλει στο δείκτη, Τα έργα θα ενταχθούν το 2012
Ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας στον οικιακό τομέα (ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ/ ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΙΜΗΣ ΔΕΙΚΤΗ: τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου)	τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου	-	80.000	70.075 *	-	Κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους δεν υπήρξαν δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα, οπότε δεν μπορούμε να έχουμε σχετική τιμή βάσης. -Ο στόχος για τις 8 περιφέρειες του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι 80.000 toe, ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας στον οικιακό τομέα. - Στο δείκτη συμβάλλουν οι 2 ενταγμένες στο ΕΠΑΝ ΙΙ δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα ("Ταμείο Εξοικονομώ κατ' Οίκον" & "Αντικατάσταση ενεργοβόρων συσκευών κλιματισμού") με το ποσό των 66.704 και 3.371 toe αντίστοιχα. Η τιμή της δέσμευσης στόχου από εντάξεις προκύπτει από την τιμή αναμενόμενης εξοικονόμησης ενέργειας που έχει εισαχθεί στο ΟΠΣ για τα εν λόγω έργα.

*Με αστερίσκο σημειώνονται οι τιμές των δεικτών που αποκλίνουν από τις αντίστοιχες τιμές της Ετήσιας Περιβαλλοντικής Έκθεσης 2009-2010, δεδομένου ότι χρησιμοποιήθηκαν επικαιροποιημένα στοιχεία του ΟΠΣ για δράσεις με Φυσικό Αντικείμενο προ 31/12/2010.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: - Οι παραπάνω τιμές ΣΤΟΧΟΥ αφορούν αποκλειστικά τις 8 Περιφέρειες του ΕΠΑΝ ΙΙ

- Οι τιμές βάσεις προκύπτουν από τους δείκτες εκρών και αποτελέσματος των δράσεων του Γ' ΚΠΣ, με τους απαραίτητους υπολογισμούς όπου χρειάστηκε.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ - ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ
Ε.Π. "ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ" , ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4

Α/Α	ΚΘΠ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ	Π/Υ ΕΡΓΟΥ (εκ. €)	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (εκ. €)	ΔΔ ΕΠΑΝ ΙΙ (εκ. €)	ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	36	Εγκατάσταση Σταθμού Συμπύεσης Ν. Μεσημβρίας (MIS 360212)	Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Αν.Μακ.-Θράκη, Αττική, Κεντρ.Μακεδονία, Στ. Ελλάδα	61,1	23,1	5,59	2007-2012	-Υπεβλήθη ο Φάκελος Μεγάλου Έργου (Φ.Μ.Ε) (SFC 2010GR16UPR001) ¹⁴ -Το Φυσικό Αντικείμενο έχει σχεδόν ολοκληρωθεί -Έργο προτεραιότητας για το διευρωπαϊκό δίκτυο (1364/2006 Απόφαση ΕΕ) -Συμβάλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και στην ενδυνάμωση του γεωστρατηγικού ρόλου της Χώρας στον ενεργειακό χάρτη της ευρύτερης περιοχής -ΚΥΑ έγκρισης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ΑΠ 141990/8.7.09 -Διαθέτει δήλωση αρμόδιας αρχής για την παρακολούθηση των τόπων Natura (ΕΥΠΕ 132583/29.11.10)
2	35	Αγωγός Φυσικού Αερίου Υψηλής Πίεσης προς Αλιβέρι (MIS 360215)	Αττική, Στ. Ελλάδα	67	24,7	0	2007-2013	-Υπεβλήθη ο Φ.Μ.Ε (2010GR16UPR00) ¹⁴ -Περιλαμβάνει την κατασκευή αγωγού 20" από Οινόφυτα Αττικής έως το Αλιβέρι, για την τροφοδότηση του υποσταθμού της ΔΕΗ (υποκαθιστώντας το πετρέλαιο ως καύσιμο) καθώς και της ευρύτερης περιοχής -Το χερσαίο τμήμα του αγωγού έχει σχεδόν ολοκληρωθεί -Υπάρχει εκκρεμότητα στο διαγωνισμό για το υποθαλάσσιο τμήμα -Συμβάλλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και στην προώθηση των δικτύων Φυσικού Αερίου -Συμβάλλει στη μείωση εκπομπών αερίου θερμοκηπίου με 299 kt ισοδύναμων CO2/έτος -ΚΥΑ έγκρισης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΑΠ 145111/1.10.09 -Διαθέτει δήλωση αρμόδιας αρχής για την παρακολούθηση των τόπων Natura (ΕΥΠΕ 132591/29.11.10)
3	35	Αναβάθμιση Τερματικού Σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου Στη Ρεβυθούσα-ΣΗΘ (MIS 360217) (ΕΡΓΟ ΓΕΦΥΡΑ)	Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Αν.Μακ.-Θράκη, Αττική, Κεντρ.Μακεδονία, Στ. Ελλάδα	7,77	3,5	0,85	2007-2011	-Υπεβλήθη ο ΦΜΕ ¹⁴ μέσω SFC στην ΕΕ (SFC 2010GR16UPR003) -Αποτελεί έργο γέφυρα με έργο του Γ' ΚΠΣ. Στο ΕΣΠΑ θα ενταχθεί μόνο ο σταθμός συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού & Θερμότητας.-ΚΥΑ έγκρισης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΑΠ 159770/19.1.06 -Συμβάλλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Χώρας και στην ενδυνάμωση του γεωστρατηγικού της ρόλου στην ευρύτερη περιοχή, καθώς ο τερματικός σταθμός αποθήκευσης Υ.Φ.Α στη Ρεβυθούσα μπορεί να υποδεχθεί μεγαλύτερες ποσότητες Φ.Α από αγορές όπως η Αλγερία. -Το Φυσικό Αντικείμενο του έργου έχει ολοκληρωθεί -Δήλωση αρμόδιας αρχής για την παρακολούθηση των τόπων Natura (ΕΥΠΕ 195551/21.1.11)

¹⁴ ΑΙΤΗΣΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 39 ΕΩΣ 41 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ.1083/2006

4	36	Β' Αναβάθμιση Τερματικού Σταθμού ΥΦΑ Ρεβυθούσας (3η Δεξαμενή Ρεβυθούσας)	Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Αν.Μακ.-Θράκη, Αττική, Κεντρ.Μακεδονία, Στ. Ελλάδα	147	51,45	12,45	2012-2015	<ul style="list-style-type: none"> -Ο Φάκελος Μεγάλου Έργου προετοιμάζεται από τη ΔΕΣΦΑ -Συμβάλλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Χώρας και στην ενδυνάμωση του γεωστρατηγικού της ρόλου στην ευρύτερη περιοχή -Θα αυξήσει την αποθηκευτική ικανότητα Υ.Φ.Α της Χώρας κατά 73% και τη δυναμικότητα παροχής Φ.Α στο σύστημα κατά 40% -Μέσα στο επόμενο τρίμηνο αναμένεται η προκήρυξη του διαγωνισμού για την κατασκευή του έργου
5	36	Αγωγός Φυσικού Αερίου Υψηλής Πίεσης Αγ. Θεόδωροι - Μεγαλόπολη	Πελοπόννησος	130	45,50	45,50	2011-2015	<ul style="list-style-type: none"> -Ο ΦΜΕ¹² κατατέθηκε μέσω SFC (2011GR161PR002), και αναμένεται έγκριση από ΕΥΣ για να προωθηθεί στην ΕΕ -Συμβάλλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και στην προώθηση των δικτύων Φυσικού Αερίου σε νέες περιοχές - Ο αγωγός θα τροφοδοτήσει με Φ.Α το σταθμό της ΔΕΗ στη Μεγαλόπολη, υποκαθιστώντας το λιγνίτη ως καύσιμο -Συμβάλλει στη μείωση εκπομπών αερίου θερμοκηπίου με 1.507 kt ισοδύναμων CO₂/έτος -ΚΥΑ έγκρισης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ΑΠ 203269/12.9.11 -Διαθέτει δήλωση αρμόδιας αρχής για την παρακολούθηση των τόπων Natura (ΕΥΠΕ 204675/25.11.11) -Έχει κατακυρωθεί ο διαγωνισμός για την κατασκευή του έργου
6	34	Διασύνδεση των Κυκλάδων (με το Ηπειρωτικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα Υψηλής Τάσης)	Σύνολο Χώρας	363	127	57,8	2011-2015	<ul style="list-style-type: none"> -Προετοιμασία Φακέλου Μεγάλου Έργου από το Δικαιούχο (ΑΔΜΗΕ) -Πρόκειται για την υποβρύχια ηλεκτρική διασύνδεση των νήσων Σύρος-Πάρος-Νάξος-Μύκονος, με μελλοντική επέκταση στη Μήλο, με το ηπειρωτικό διασυνδεδεμένο δίκτυο. -Θα οδηγήσει στη βελτίωση της ποιότητας και αξιοπιστίας παροχής ηλεκτρισμού στις νησιωτικές περιοχές, στην κάλυψη των ενεργειακών αναγκών τους, στη μείωση των εκπομπών CO₂ (δεδομένου ότι οι τοπικοί σταθμοί παραγωγής πετρελαίου θα περιορίσουν τη λειτουργία τους) και στην καλύτερη αξιοποίηση των εγκατεστημένων στα νησιά ΑΠΕ -ΚΥΑ έγκρισης ΜΠΕ, ΑΠ 138667/16.9.09 -Διαθέτει δήλωση αρμόδιας αρχής για την παρακολούθηση των τόπων Natura (ΕΥΠΕ 195449/16.2.11) -Θα συμβάλλει στην προώθηση των ενεργειακών δικτύων της Χώρας και στην περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο.
ΣΥΝΟΛΟ (εκατ. €)				649,1	231,25	77,04		

